

IŠ DARBO LAUKO

AMERIKA.

Boston, Mass. Rugsėjo 9 d. miesto policistai išėjo ant streiko todėl, kad policijos komisijonierius bandė prašalinti nuo darbo 19 poliemonų už tai, kad jie prigulėję prie unijos ir darbo santarvėje su Amerikos Darbo Federacija. Valdžia labai nepatiria policistų unijai ir deda visas pajėgas, kad ją visiškai pánaiškinus. Policistams išėjus ant streiko, prasidėjo vagių ir lupikų darbai. Daugelis krautuvių ir turtingesnių namų buvo pasekmingai iškraustyta. Visame mieste viešpatavo betvarkė, kol nebuvo atsiųsta kareivių ir nesuorganizuota tuomaikinė policija iš civilių žmonių. Harvardo Universiteto studentų daugiausia policistų vietas užėmė. Dabar jau tvarka mieste įvesta, vienok streikieriai dar vis laikosi ir tiki streiką laimėti. Kituose miestuose policistai taipgi tveriasi ir dedasi prie Amerikos Darbo Federacijos. Šitas jau taip įgaudino valdžią, kad tuojaus Kongresas tapo įnešta rezoliucija, užginanti mokėti algas poliemonams, kurie prisidės prie Amerikos Darbo Federacijos. Tuom kartu dar ji nėra perbalsuota.

Tacoma, Wash. Vietinių trijų dienraščių spaustuvininkai (printers) buvo išėję ant streiko, bet po poros dienų buvo sutikta arbitražo būdu susitaikyti ir darbininkai vėl sugrįžo prie darbo. Jie reikalauja didesnės mokesčių ir trumpesnių darbo valandų.

Cleveland, Ohio. Apie 25,000 plieno išdirbėjų visoje Ohio Valstijoje buvo nubalsavę mest darbu rugs. 22 d., bet dėlėi darbininkų konferencijos Washingtone, kuri atsisbu kitą mėnesį, šitas nutarimas dar atidėtas ant toliaus. Plieno kompanijos bijosi, kad neužteiktų visuotinas plieno išdirbėjų streikas ir todėl jos dabar stengiasi prašalinti iš dirbtuvių visus daugiau susipratusius darbininkus. Darbininkų gi vadinai vėda sparčią agitaciją prieš toki kompanijų pasielgimą.

Macon, Ga. Čionai tęsiasi vatos darbininkų streikas. Policijos galva, p. Bowden, kuris darbininkams priėjautė, tapo miesto prašalintas nuo vietos. Daug darbininkų sukišta kalėjiman. Kapitalistų valdžia žiauriai elgiasi su streikieriais.

Didžiojo Naujorko ir apylinkinių kalinių sargai grėšia streikuoti, jeigu nebus jiems algos pakeltos. Valstija jau siūlija jiems didesnes algas, bet vis netiek,

kiek jie reikalauja. Iškilus jų streikui ne vienas prasikaltėlis surastų sau laisvę.

Hammond, Ind. Vietinių plieno dirbtuvių darbininkai, kurie yra daugiausiai ateiviai, rugs. 9 d. išėjo ant streiko. Policija tuojaus bandė prievarta sugrąžinti prie darbo. Atsitiko keli susirėmimai, kuriuose 4 streikieriai tapo užmušti, daugelis sužeisti.

Scranton, Pa. Apie 43,000 anglekasių sustreikavo. Jie reikalauja geresnių darbo sąlygų ir atitaisyti nekurių pirmesnių skriaudų ir klaidų. Streikas, matyti, ilgai nesitrauks.

LENKIJA.

Žinios iš Varšavos praneša, kad Lenkijoje tuom tarpu esą daugiau, kaip 750,000 žmonių neturinčių darbo.

LIETUVA.

Iš Lietuvos laikraščių matosi, kad ten darbininkų padėjimas yra geresnis, negu kitose šalyse. Vasarą darbininkų ant ukių visur buvo stoka. Kauno dirbtuvės dirba pilną laiką ir trumpame laike, manoma, daugiau atidaryti.

FRANCIJA.

Marseilles miestas apmireš iš priešasties tramvajų, elektros, geso ir laivų aptarnautojų streiko. Darbininkai labai stipriai laikosi ir savo reikalavimų visai nenori sumažinti. Jie reikalauja didesnės mokesčių ir švelnesnio darbdavių su darbininkais apsiejimo.

ANGLIJA.

Bedarbės Anglijoje vis dar didinasi. Suvirš 100,000 paleistų iš kariuomenės kareivių negali surasti darbo. Rugs. 14 d. valdžia išleido atsišaukimą į darbdavius prašydama suteikti darbo kareiviams. Airijoje vis dar tęsiasi maištai, kas darbininkams taipgi daug vargų suteikia.

PRANEŠIMAS.

Šiomis dienomis Ekzekutyvis Komitetas gavo sekančio turinio pranešimą:

Užsienio Reikalų Ministerija.
No. 659.

[Visas Lietuvos Atstovybes.

Vasario mėnesį Lietuvos atstovybės Berline buvo siųstas laiškas visoms atstovybėms, kad visos kitos Lietuvos atstovybės yra priklausomos nuo Berliino atstovybės. Šitas laiškas reikia skaityti nebuvusiu. Lietuvos atstovybė Berline neturėjo įgaliojimo išleisti toki įsakymą.

LIETUVOS LIUOSYBĖS SAVAITĖ.

Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba ir Lietuvos Neprigulmybės Fondas apskelbė Lietuvos Liuosybės Savaitę nuo spalio 15 iki 22 dienos, rinkimui aukų Lietuvos Neprigulmybės išgavimui.

Užsienio Reikalų Ministerija pabrėžia, kad visos Lietuvos atstovybės užsienyje priguli tiksliai nuo Užsienio Reikalų Ministerijos, o ne viena atstovybė nuo kitos. Žinomas daiktas, kol dar susisiektas taip sunkus yra, patartina, jeigu tateina greičiau, susisiektimė pasinaudoti Berliino ar kitos atstovybės tarpininkavimu, betgi tas nereikškia jokios priklausomybės nuo Lietuvos atstovybės Berline ir tebus pildytina tol, kol susiektimas nebus visai liuosas.

Pasirašo:
M. Slezevičius,
Ministeris Pirmininkas ir Užsienio Reikalų Ministerijos Valdytojas.

PAAIŠKINIMAS SIUNTUSIEMS PINIGUS LIETUVON.

Lietuvos pasiuntinybėn Stockholme ateina pastaroju laiku skundų, kad iš Amerikos pasiųstieji pinigai Lietuvon per čionykštį Švedų-Lietuvių Komitetą arba mano vardu nebuvo persiųsti paskirton vieton. In taituriu paaiškinti, kad aš esu persiuntęs Lietuvon visus pinigus, kokius tik esu gavęs. Vienok keletas sumų buvo atėjusios be nurodymo adreso, kam siųsti Lietuvon ir dažnai net be adreso, o tik su vardu-pavarde iš ko pinigai pasiųsti. Kaikurie pinigai pasiųsti iš Amerikos 1916 metais atėjo Stockholman tik dabar. Ypač ateina daug laiškų, su laikytų ir išgulejusių cenzuroj kokius trejus-ketvėrius metus.

Kai tik gausiu tikras žinias kiekviename atskirame atvejuje, kam pinigai pasiųsti, tai tuojaus juos išsiųsiu.

Prašau kreiptis pinigų reikaluose šiuo adresu:

Litauska legation,
Styrmansgatan 15,
Stockholm.

Su augšta pagarba
J. Aukštuolis,

Lietuvių Valstybės Atstovas prie Švedų Karal Valdžios.

Ramioji kiauėlė gilią šaknį knisa.

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Raštinės

Posėdis Rugsėjo 9 d.
Iš pranešimų Tarybon.

1) Ineina p. Norkaus pranešimas apie p. Naruševičiaus raportą, kuris esąs p. Račkausko pertaisytas ir netikrai dalykai perstatyti delei „Lietuvių Dienos“ pinių. 2) Pranešimas nuo p. Evaldo iš Chicago, jogei tenai susitvėrė vietinė Chicago Lietuvių Taryba, prie ko čionai pridėta tosios Tarybos išleisti įstatymai. 3) Newarko miesto Lietuvių Tautininkų Veikėjų Ratelis praneša, jogei išrinko savo atstovą, p. J. V. Baltrukonį, kurį čionai su teisėtu mandatu ir prišūnė, kaip nuolatinį įgaliotinį i Amerikos Lietuvių Tautinę Tarybą. 4) Išpild. Komitetas praneša, jogei Rugsėjo 18 d. vyksta New York'e bendrasis abiejų srovių Pildomojo Komiteto susirinkimas. 5) Agitatyvė Komisija priduođa 52 laiškus nuo įvairių senatorių ir kongresmanų, kurie iš įvairių kolonijų Lietuvių rezoliucijas priėmė, apie tait duoda atsakymus, ir pasižada Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą remti. 6) Ineina 4-rių Tautų Lygos bendras memorandumas, kuris brošiūros pavidale tapo išspausdintas ir buvo bei bus vartojamas įvairiuose atsitikimuose reikalaujant tų tautų (Estų, Latvių, Lietuvių ir Ukrainų) neprigulmybės pripažinimo. 7) Gauta nuo Dro Šimoliuno iš Clevelando, pasiūlymas važiuoti Lietuvon ir perduota taiti Lietuvių Daktarių Draugijai. 8) Pranešimas, jogei Ekonominės Komisijos susirinkimas įvyks Rugsėjo 18 d. 9) Pranešimas, jogei visų srovių Lietuvos šelpimo didžiųjų organizacijų įgaliotinių susižaviavimas, sutvėrimui vieno bendro lietuviškai-amerikoniško komiteto, po kuriuo dirbs p-ni Turczynowicz, įvyksta New York'e, Rugs. 24 d. 10) Pranešimas, jogei su p. Lutkausku tapo susitarta, jogei jisai apsiimtų važiuoti per Lietuvų kolonijas delei rengiamojo Lietuvon Neprigulmybės Fondo vajuos, kuris atsibus pradžioje ateinančio mėnesio. 11) Pranešimas, jogei 16 ir 17 dd. šio mėnesio įvyksta New York'e 4-rių Tautų Lygos Kongresas, i kurį Lietuviai iš savo pusės turės pristatyti mažiausiai 24 delegatus. 12) Priduota paruoštas tekstas paskelbimui „Liuosybės Savaitės“. 13) Pranešta, jogei iš mūsų Tarybos tapo pasiųsta Europon kalgramas p-ui Hoover, kuris labai daug mielaširdybės darbu atliko Lietuvoje, ir už ką jam gili padėka išreiškiama. 14) Taipgi telegramu padėkovota kun. John Burke, kuris organizuoja labdarybės ir slaugymo bei kitokio Lietuvos valdžiai ir žmonėms patarnavimo tikslais amerikietes Lietuaites ir ruošiasi jas Lietuvon veiktai išsiųsti.

Nutarimai: 1) Priimta ir Tarybon nuolatinio nariu inkorporuota p. J. V. Baltrukonis iš Kearney, N. J., kaip nuo New Jersey valstijos Lietuvių Tautininkų Veikėjų atstovas-ingaliotinis. 2) Delei p. Norkaus interpelacijos kas lytis per taisytojo p. Naruševičiaus raportą, Taryba taria, jogei p. Račkauskas privalo šitą dalyką prieš visuomenę atitaisyti, ką čionai buvusis p. Račkauskas ir apsiėmė padaryti. 3) Delei „Tėvynė“ vestosios priešingos Lietuvos reikalams agitacijos Komisijos raportas priimtas, kurio raportu nuorąs nutarta inteikti buv-

šiam „Tėvynės“ redaktoriui, p. Račkauskui, idant jisai ant jam daromų inkriminacijų Tarybai raštu pasiaiškintų. 4) Delei Dro Graičiuno interpelacijos, kas lytisi veikimo tarpe Lietuvių Daktarių Draugijos ir Lietuvai Gelbėjimo Draugijos, nutarta: tam tikrą patarimą pasiųsti, neišimant skersai i minėtųjų įstaigų autonomijos prerogatyvas. 5) Išklausyta per naują p. Vinikailio pranešimas apie mūsų prigulėjimą i Vid-Europinę Vienybę, ir pavesta šitą klausimą perkelti i bendrą srovinį Pildomojo Komiteto susirinkimą. 6) Tuo pačiu kešitą dalyką prieš visuomenę atitaisyti, ką čionai buvusis p. Račkauskas ir apsiėmė padaryti. 3) Delei „Tėvynė“ vestosios priešingos Lietuvos reikalams agitacijos Komisijos raportas priimtas, kurio raportu nuorąs nutarta inteikti buv-

šiam „Tėvynės“ redaktoriui, p. Račkauskui, idant jisai ant jam daromų inkriminacijų Tarybai raštu pasiaiškintų. 4) Delei Dro Graičiuno interpelacijos, kas lytisi veikimo tarpe Lietuvių Daktarių Draugijos ir Lietuvai Gelbėjimo Draugijos, nutarta: tam tikrą patarimą pasiųsti, neišimant skersai i minėtųjų įstaigų autonomijos prerogatyvas. 5) Išklausyta per naują p. Vinikailio pranešimas apie mūsų prigulėjimą i Vid-Europinę Vienybę, ir pavesta šitą klausimą perkelti i bendrą srovinį Pildomojo Komiteto susirinkimą. 6) Tuo pačiu kešitą dalyką prieš visuomenę atitaisyti, ką čionai buvusis p. Račkauskas ir apsiėmė padaryti. 3) Delei „Tėvynė“ vestosios priešingos Lietuvos reikalams agitacijos Komisijos raportas priimtas, kurio raportu nuorąs nutarta inteikti buv-

šiam „Tėvynės“ redaktoriui, p. Račkauskui, idant jisai ant jam daromų inkriminacijų Tarybai raštu pasiaiškintų. 4) Delei Dro Graičiuno interpelacijos, kas lytisi veikimo tarpe Lietuvių Daktarių Draugijos ir Lietuvai Gelbėjimo Draugijos, nutarta: tam tikrą patarimą pasiųsti, neišimant skersai i minėtųjų įstaigų autonomijos prerogatyvas. 5) Išklausyta per naują p. Vinikailio pranešimas apie mūsų prigulėjimą i Vid-Europinę Vienybę, ir pavesta šitą klausimą perkelti i bendrą srovinį Pildomojo Komiteto susirinkimą. 6) Tuo pačiu kešitą dalyką prieš visuomenę atitaisyti, ką čionai buvusis p. Račkauskas ir apsiėmė padaryti. 3) Delei „Tėvynė“ vestosios priešingos Lietuvos reikalams agitacijos Komisijos raportas priimtas, kurio raportu nuorąs nutarta inteikti buv-

J. O. Širvydas,
A. L. T. Tarybos Sekr.

VISOKIOS ŽINIOS

INFLUENZA GALI VĖL SUGRIŽTI.

S. V. Sveikatos skyrius praneša, kad influenza šitoje šalyje pamaži plečiasi ir todėl pataria gyventojams atsargiai tēmyti savo sveikatą, prisilaikant sekančių taisyklių.

1. Išvengk susigrudimų susirinkimuose.
2. Pagavęs šaltį ilgai neilauk, bet eik pas gydytoją.
3. Gerk užtekčiai tyro vandens.
4. Laikyk stubas, kuriose gyven, gerai išvėdintas ir visuomet langus išdalies atdarus.
5. Miegok kiek galint tyrame ore.
6. Išvengk visokių apsiminimų, labiausiai vidurių nemalimo. Miegok 8 valandas paroje. Saugokis nuo perdidelio fiziško (kuniško) persidirbimo.
7. Stengkis kuodaugiau siai buti tyrame ore. Jei galima, eik i darbą pėsčias, arba taip sau po darbui netingėk išeiti pasivaikšioti.
8. Valgyk tris kartus kasdieną ir neužsiganėdink pusryčiais iš kavos ir duonos. Geriau valgyk po mažiau, bet tankiau. Išvengk visokių persivalgymo.
9. Apsivilk šiltai, bet ne persunkiai. Užlaikyk kojas sausas ir visą kuną vienokiai apdengta.
10. Prauskis tankiai ir atmink, kad užlaikymas švarios odos apsaugos tave nuo daugelio užkrečiamų ligų.
11. Užsilaikyk linksmai. Žiurėk ateitin su vilčia ir išvengk visokios baimės.
12. Negerk iš kitų vartotų puodėlių, nesišluostyk kitų rankšluosčiais, nevalgyk iš tų pačių bludų, kuriuos kiti vartojo, pirmiau karštu vandeniu neišmazgo-

jus, nes užkrečiamos ligos tik tokiu būdu daugiausiai yra perduodamos kitiems.

VOKIEČIAI RUOŠIASI KARĖN SU LENKAIS.

Aukštesnės Silezijos gyventojai negalėdami jau toliau vilkti lenkų užmestą jungą, pakėlė maištą prieš savo prispaudėjus. Idant juos numalšinti lenkai pasiuntė savo legijonus ir pradėjo nežmoniškai elgtis su gyventojais, kurie šaukėsi vokiečių pagalbos. Rugs. 14 d. žinia iš Pariso praneša, kad Vokietijos kariuomenė, susidedanti iš arti 200,000 kareivių, traukia Silezijon išvyti iš ten lenkus, kurie dabar nusiminę šaukiasi prie sąjungiečių. Sąjungiečiai, matyti, kad tik ar nepasius dabar tam tikrą įjeigą apginti lenkų interesus Silezijoje.

ATRADO NAUJUS DEIMANTO LAUKUS.

Anglijos žem-moksliai, kurie dabar lankosi pietinėje Afrikoje, praneša, kad ten suradę naujus deimanto laukus. Kaip daug deimantų ten randasi, dar nėra tikrai apskaitliuota, vienok paviršium betyrinėjant, jau surasta apie 600 mažų deimantų.

LENKAI SUSITAIKĖ SU ČEKOSLOVAKAIS.

Rugs. 11 d. lenkų ir čekoslovakų delegatai Parise su tiklo pasirašyti ant Aukščiausios Tarybos paruošto dokumento, kuris nuspręs šiųdviejų šalių susieinančius rubežius, pagal ten gyvenančių žmonių nubalsavimą. Tescheno apylinkė, kur randasi daug kasyklų, tokiu būdu be kraujo praliejimo bus nuspresta.

KARALIAUS SOSTAS ANT PARDAVIMO.

Konstantinopolyj Turkijos sultanas paskelbė, kad delei stokos pinigų turėsiąs parduoti auksinį karališką sostą, kurį Turkija buvo atėmus nuo Persijos, 400 metų atgal.

LIETUVA STIPRI, LATVIJAI GRĖŠIA BOLŠEVIKAI.

Iš Rotterdamo pranešama, kad vokiečiams traukianties iš Latvijos, dabar bolševikai i ten vėl lenda ir Latvijos valdžia randasi blo game padėjime. Tas pats korespondentas rašo, kad Lietuvos kariuomenė pasekmingai kovoja prieš bolševikus ir vidurinė Lietuvoje tvarka yra labai gera ir visų žmonių remiama.

ŽMOGAUS KUNAS, 12 PĖDŲ ILGIO.

Jackson, Mich., rugs. 6 d. — Čionai kasėjai iškasė žmogaus kuną, 12 pėdų ilgio. Kunas gerame padėjime ir daktarai tvirtina, kad jis paeina nuo priešistoriškų žmonių rasės. Jis bus tinkamai sutaisytas ir pasiųstas muzėjum.

FRANCIJA KALTA S. V. \$263,000,000.

Sutvarkius galutinai visas S. V. bilas su Francija, pasirodo, kad pastaroji lieka dar kalta S. V. \$263,000,000. Šita skola lieka dar Francijai peržiūreti ir užtvirtinti nevēliaus rugs. 22.

SIŪS VOKIEČIUS NAMON.

Rugsėjo 20 d. bus pasiųsta Vokietijon apie 1350 belaisvių, kurie ikišiol buvo laikomi šitoje šalyje. Daugelis belaisvių nori apsigyventi čion ir pastoti S. V. pi liečiais. Jų prašymai bus atskirai perkratinti ir nusprendis paskelbtas pas-kiaus.

KANADA UŽTVIRTINO TAIKĄ SU VOKIETIJA.

Ottawa, rugs. 12 d. — Kanados Parlamentas galutinai perbalsavo priimti Vokietijos taikos sutartį be pataisimų. Šitoji žinia buvo tuojaus kablegramu pranešta Anglijai, kuri praneš apie tai Taikos Konferencijai Parise.

GELBĖS BALTIJOS KRAŠTUS.

Washington, D. C., rugs. 12 d. — Amerikos Raud. Kryžius, kuris pereitą mėnesį pradėjo daugiau domos atkreipti ant Pabaltijos kraštų, dabar praneša, kad tenai greita pagalba yra reikalinga ir nutarė pirmiau paskirtą sumą \$270,000 sušelpimui šitų kraštų padidinti iki \$500,000. Gal ir Lietuva dabar gaus didesnę pagalbą nuo Am. Raud. Kryžiaus.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kaunas. — Šiomis dienomis Kaune pasirodė trys nauji laikraščiai: „Garsas“, kaip plėšė nuo žmonių, taip supratingai rašomas lietuvių kalba žmonių laikraštis. „Przyjacieł Ludu“ (Žmonių Draugas), lenkų kalba rašomas lietuvių dvysios laikraštis. „Judische Stimme“ (Žydų Balsas), žydų šnekamąja kalba leidžiamas dienraštis.

Naumiestis. Šakių apskr. Čia kuriasi ligoninė su limpanų ligų skyriumi. Ligoninė atsidarė nuo 15 dienos liepos. Prie ligoninės steigama ambulatorija, kur bus priimtinėjami neturtinjieji dykai su vietos savivaldybės liudijimais.

Suvalkai. Viso miesto valdžia lenkų rankose. Jie tikisi ir toliau valdyti miestą. Lietuvius baisiai persekioja ir visur pagonais vadina. Mieste randasi daug ir vokiečių.

Radviškis (Šiaulių apskr.) Liepos 2 d. š. m. į Šniuraičių sodžių atėjo 3 girti vokiečių kareiviai ir pradėjo priekabių jėskoti: reikia esą jiems arklų neva į Šiaulius, neva į Radviškį. Neturint jiems milicijos paliudijimo, ukininkai atsisakė jiems arklų duoti. Vokiečiai ėmėsi savo darbo — plėšti: vienoje grįžoje iš skrynios ištraukė 200 auksinių. Vyrų burs pradėjo juos vyti lauk. Vokiečiai, traukdamies, šaudė į dabojusius juos žmones: vienas vaikas buvo sužeistas į koją. Pamatę kieme arklus, vokiečiai už arklų ir apmušė varisius savo gyvulius moterį. Vyrams pavyko ginkluotąjį kareivį nuginkluoti, — tuomet kitu dar neginkluotu bėgo, bet raiti vyrai suėmė ir anuos apmušė, milicijai ir lietuvių kareiviams padedant, nuvarė Šiaulių komendanturą.

Čia dar ne galas. Už dviejų dienų aštunt, atsibalo do į Šniuraičius arti 20 vokiečių, apstojo sodžių ir, pasiguldė ant stalo, kruvinai plakė vyrus. Nukentėjo 25 vyrai. Jonas Murza labai sumuštas liepos 7 d. net šv. Sakramentais buvo aprūpintas. Kai vieni vokiečiai darė kruviną operaciją ant nuogų vyrų nugurų, kiti uoliai varė savo numylėtąjį darbelį: plėšė pinigų ir kas patiko.

Tos bylos ištirti iš Šiaulių buvo atvykę vokiečių neva tartytojas. Rašes-rašes, pasakė: „jūs primušėte vokiečius, o vokiečiai jus — dabar galas.“

Šios kruvinos baisenybės žymi kaltės dalis nors netiesioginiai krinta ant tų Radviškio degtindarių ir šinkorių, kur vokiečiai gauna „samokurkos“ pirkties ir įsigerti.

N. N.

Sirvintai. (LSB). Liepos mėnesį 6 d. 1919 m. Lenkai surengė šventę lietuvių susijungimo su lenkais. Višas miestelis buvo papuoštas baltomis vėliavomis, ereliais ir kaikur buvo matyti vytis. Buvo skaitomos įvairios proklamacijos, prakalbos apie susijungimą. Visai nepadarė lietuviams įtakos; lietuvių nei vienas ne-

dalyvavo toje iškilmėje, lenkai labai pasipiktino. Jie nauji laikraščiai: „Garsas“, kaip plėšė nuo žmonių, taip supratingai rašomas lietuvių kalba žmonių laikraštis. „Przyjacieł Ludu“ (Žmonių Draugas), lenkų kalba rašomas lietuvių dvysios laikraštis. „Judische Stimme“ (Žydų Balsas), žydų šnekamąja kalba leidžiamas dienraštis.

Gyventojai lenkų valdžia skundžiasi, nes, girdi, atliama paskutiniuosius daigtus, pinigų ir maistą. Visi laukia ateinant lietuvių. Lenkai įvairiais būdais stengiasi gadinti lietuvių kariuomenės ir Valdžios autoritą.

Sirvintuose kartą buvo išlipinta „Lietuvos Gydytojų Komiteto“ atsišaukimų. Lenkų komitetas ateina prikašioti įvairių dalykų, grąšindamas suimti, o lipintojus vietoj nušauti. Jie sako, kad lietuvių netur teisės be lenkų žinios ką nors daryti, kaip antai: rekvizuoti arklų. Jei reikia kur važiuoti, tuoj ateina legioninkas ir atima. Buvo net šokišs atsitikimas: lenkai, žinodami, kad lietuvių komendantas vienas, atėjo ir nuginklavo jį. Baisiai įniršo ant vietinio klebono, nes pas jį gyvena visi vietiniai lietuvių inteligentai. Net jį apskundė Vilniaus vyskupui, prašydami pakeisti jį lenku.

Augštdvaryje neseniai dar stovėjo lenkų pėstininkų kariuomenės, viso 100 žmonių. Jie ėmė surašinėti visokią turtą: žemę, visus gyvulius, namus, langus, duris ir tt. Žmonės spėja, kad lenkai kaip ir vokiečiai, ims rekvizuoti nuo žmonių javus, sviestą, surį, kiaušinius ir viską, ko tik ukininkai turi ir už viską ims dar mokesnį.

Dabar lenkai ima mokesnį „na kożyse wojska“ (kariuomenės naudai) už visus daigtus, kuriuos žmonės nori parduoti: už rugius, svieštą, surį, karvę, arklį ir mžiausią daigtelį. Bet susipratusiems lietuviams tose vietose, kur ateina lenkai, stačiai gyventi negalima.

Kunigas bažnyčioje pasakė lietuvišką pamokslą, — tuoj ateina lenkų kareiviai, suima ir išsiveža į kalėjimą ir baugina nuteisti karės teismu. Arba išgirdo, kad susipratęs lietuvis kur nors išsitarė, kad nereikia Lenkijos, kad čia Lietuva yra, tokį taip pat suima ir siunčia „karės teismui“ teisti. Žmonės, labiausiai lietuvių, apsišvietę ir neapsišvietę, didžiausiai įbauginami.

Dabar lenkai surašinėja gyventojus klausdami: ar lenkas, ar lietuvis esi, ir kiek nuo valdžios nori būti? Žmonės taip įbauginami, jog ir labiausiai susipratę sako: pasakysiu esąs lietuvis, bet lenkų valdžios.

Kaip žmonės įbauginami, liudyja šis faktas: Augštdvaryje lietuvių V. lenkai pašaukė būti liudininku kunigų Š. ir G. bylai. Dabar V. bijo važiuoti į teismą liudininku, kad... kunigus palei-

Ką Galėtų Laikraščiai Padaryti, Kad Susiartintu Su Suomiais Ir Pabaltmario Kraštais

(Prof. Niemi paskaita 1919 VII. 16 lietuvių laikraštiniams).

Turėdamas garbės kalbėti viešojo žodžio atstovams Lietuvoje, tai darau su didžiausiu džiaugsmu, kadangi atstovai, kuriuos aš dabar matau, yra laisvos tautos atstovai. Kaip mes visi žinome, dar neseniai taip nebuvo. Dirbdamas Lietuvos laukus, Lietuvos ukininkas dirbdavo ne sau, bet tik svetimiems okupantams. Lietuvos inteligentų turėjom jėskoti ne savo tėvynėje, bet plačiuos Rusijos laukuos. Vienu žodžiu: Lietuvoj, nuo Vytauto laikų, viešpatavo svetimi. Lietuvos slopintojai dabar išvairtyti. Iš tos mažos aušros, kurią dar neseniai kilnesnė, ji tautos vyrai matė, įdienoj žydri diena. Prieš lietuvių tautą stovi dabar didžiausias uždavinys, kurį tik kada nors būti gali, tai savyos, nepriklausomos Valstybės kurimas. Ramiu laiku yra tai be galo sunkus darbas, o kas besakyti šiuo, po baisios karės, metu, sumaišintoj ir mualintoj šalyje. Bet lietuvių tauta ėmėsi su didžiausia drąsa ir energija dirbti, ir reikia tikėtis, išsės iki galo. Daug kas jau yra padaryta, bet dar daug belieka padaryti. Dirbant reikia kovoti su dideliais sunkenybėmis. Vienoj rankoj reikia laikyti kalaviją, antrojo kastuvą. Rytų fronto stovi žiaurus priešininkas — bolševizmas — kurs dar remiasi didelėmis materialėmis didžiulės Rusijos pajėgomis, ir nelaimę prikašioti, lenkai yra okupavę Lietuvos žemės dalį. Užtuot atėję, kai talkininkai ir draugai savo nelaimingiems broliams pagelbėti, lenkai sunaudojo šią valandą dar kartą pavergti Lietuvą. Lygiai kaip Kęstučio ir Algirdo laikais, turi dabar lietuvių gintis nuo iš visų pusių puolantių priešininkų. Svarbus yra dabartinis klausimas, ar lietuviams šiandien geriau pasiseks, negu kad anuo metu.

Kame gi dabar Lietuvos atspirtis? Be abejo, joms, tik Lietuvos žmonės ir susiartusioji tautos atžvilgiu inteligentijoj. Ant šių abiejų luomų pečių turi būti statoma Lietuvos ateitis. Atsakomybę turi dabar tie du luomai, ir jie atsako ne tik dabartiniui momentui, bet ir už ateitį. Vaikai ir vaikai vaikai arba laimins dabartinę kartą, arba keiks ją, už nepadarytą, bet galėta atlikti, darbą. Todėl yra be galo svarbu pasakyti, kas galima ir privalu dabar daryti. Ir aš norėčiau duoti patarimų šiuo klausimu, nes aš jau iš senų laikų esu surištas su lietuvių draugiškumo ryšiais.

Yra savaime aišku, kad dė, jo paties, kaip lietuvių, nesuimtu.

Žmonės, kurie ėjo pro frontą pasakoją, Žemarių miestelyje, kur dar tebėra lietuvių kariuomenė, dvarininkas Strumila jau įrengė raštinę ir net pakabino vėliavą.

Iš Kauno „Lietuvos“.

Lietuva, kaip ir visos kitos Pabaltmario šalys, tik santarvės padedamos, gali su tvirtinti savo valstybės gyvenimą. Kas arčiau išsiūrėdavo į atsitikimų bėgti, tas dažnai galėjo manyti, norima tą dalykų bėgti pagreitinti. Ir galima manyti, kad pasitikėjimas santarve turėtų dvigubai padidinti pajėgas, kuriomis ėmėsi nepriklausomą valstybę kurti. Iš naujo vis reikėdavo aiškinti vadovaujantiems santarvės politikams, kad čia reikalai negali pakeisti atsitikimų. Kuo ilgiau viešpataus neaiškumas svarbių nepriklausomybės klausimų, tuo geriau bus Lietuvos priešininkams gaudyti žuvis drumstame vandenyje. Tos mintys, yra ankštai surištos su mano klausimu, butent, ką gali laikraščiai padaryti, kad susijungtų Lietuva su Suomiais ir kildžiausiu Pabaltmario kraštais. Tauta, kuri remsis tik kitais, negali ilgai savarankiškai gyvuoti. Valstybės kiekvienos tautos gyvenimas, galų gale, remiasi vis dėlto savo darbu, ir neturintis santarvės atsiims savo ranką, kuria dabar gelbsti, ir Lietuva pasiliks vienitiena prieš svetimas valstybes. Rusai, kada juose viskas nurims, vėl užkims lietuvių valstybę ir vėl ties savo angus į dabar atkritusius nuo jų kraštus. Tada Pabaltmario kraštai ir Suomiai vėl turės didžio pavojaus. Didžiausia energija Rusai gyvendinti Petro Didžiojo testamentą stengsis, kad Baltijos jūrą prieitų. Kyla klausimas, iš kur gi ims tos tautos pajėgų, kad nuo to milžino atsigtų? Šią valandą atmenu aš jums tą pasaką apie sunus, kuriems jų tėvas buvo davęs karklų ryšėlį laužti — vietnybė pateikia galybės. Iš pradžių manau apie vidaus vienybę. Visada buvo taip: ir bus, kad, kur du pešai, ateina trečias ir tuos ginčo vaisius sunaudoja. Bet šiuo atveju ir to mažai. Yra reikalinga sąjunga tarp tautų nuo Baltijos lig Juodosios jūros. Tik šiuo būdu tos tautos gali savo tautinį ekzistavimą apginti. Aš tikin, kad visi, kurie šiuo klausimu yra galvoję mano, kad taip turi būti, bet tai padaryti yra ne vienos dienos darbas. Pabaltmario tautos jaučiasi tiek tarpusavyje svetimos, jog jas reikia labiau suartinti. Laikraščiai visur yra pasaulinė pajėga. Ką gi gali šiuo reikalu padėti toji pajėga? Be abejo, joms, labai daug, tik šį darbą reikia tinkamai suorganizuoti. Praktikos pavyzdžiai gali geriau ir aiškiau gerbiame visiškai įvaizduoti, ir todėl patarsiu čia keletą patarimų: Kiek aš esu turėjęs progos lietuvių laikraščius skaityti, tas klausimas buvo labai mažai keliamas aiškėst. Kodėl taip atsitiko? Ne lietuvis gali tik šiaip atsakyti.

1) Iš pradžių, man rodosi, pajėgos buvo per mažos, kad santarvės pagalba buvo neužtenkama ir per daug maža, o tuo labiau, kad buvo ir per daug domėjosi dienos reikalais; bet, išitinkinus deliu minimo reikalo svarbumu, dalykų keitimo reikalus yra aiškus. Iš pradžių, politinio gyvenimo atstovai turi susipažinti su kaimynėmis tautomis ir savo įtakas skleistį per laikraščius; bet ir to nepakanka. Laikraščiai turi siųsti įtakas skleistį per laikraščius, kad gautų naujų žinių apie jas, įvairių papasakojimų pavidalo. Publika noromis skaito kelionių aprašymus, ir iš jų išmoksta ir sužino apie aprašomąją šalį daugiau, negu kad apskritai manoma. Tegu būtų dabar paklausta, ką žino, pavyzdžiui, apie Lietuvą Suomiuose? Kiek aš esu pastebėjęs, ten neatiskiria dar lietuvių nuo latvių, ir kadangi latviai suomiuos yra žinomi, kai didžiausi bolševikai, vadinasi, lietuvių taip pat yra bolševikai. Keletą kartų inteligentų būrelį buvo klausiamą lietuvių kunigo, ar jis turis pačią, nes manė, kad lietuvių yra evangelikų tikėjimo. Reikia pripažinti, kad rusai puikiai yra supratę politiką: divide et impera — padalyk ir valdyk, ir todėl dabar Pabaltmario tautos tiek yra tarpusavyje svetimos, o vis dėlto priešistoriniais laikais lietuvių ir suomių protėviai tarpusavyje susikalbėdavo ir vieni kitus suprastavo, tai viena.

2) Antra vertus, būtų naudinga, kad svarbiausieji šalių laikraščiai turėtų savo korespondentų didesniuose minimų šalių centruose, pavyzdžiui, lietuvių Rygoj, Dorpatė, Elksinkuose, suomiai Kaune, latvių miestuose ir kt. Tokios korespondencijos, rašytos susidomėtųjų politika žmonių, papildytų sausus telegramas apie vyriausybų pakaitas ir tt. Tuo būdu sektų lengvai išžiūrėti į politikos keitimus kaimynų šalyse. Apie ką nieko nežino, tuo galų gale ir nesidomi. Taip buvo išties metas, kada mes negirdėjom nei vieno žodžio apie Lietuvą, tik tie, kurie turėjo žion pažįstamų, klausdavo retkarčiais, kaip čia einasi; o platesnei visuomenėi buvo vistic.

3) Trečia, Lietuva turi savo atstovą Elksinkuose, ir ramiu laiku visa kas pakryti į gerą pusę, sakoma; su tuo tik tada galima sutikti, kada yra tuo reikalu dirbama. Tuo labiau reikia atieityti siųsti medžiagos ir kaimynų šalis, jei norima tikslas pasiekti. Šalyse, kurios gyvena politinį gyvenimą, žmonės domisi politinėmis partijomis, kaip joms yra parlamente atstovaujama, literatūros dalykais. Lietuva turi atidaryti langus, kad ne tik ji galėtų pažūrėti, bet kad ir kiti galėtų matyti, kas čia yra daroma.

Ir 4) galų gale, aš norėčiau pateikti vieną praktinį patarimą: man rodosi, kad dabartiniam momentui tiktu, kad Spaudos Biure būtų įkurtas užsienio spaudos reikalų skyrius; to skyriaus vedėjas turėtų būti inteligentingai, svetimomis kalbomis kalbąs žmogus, kurs turėtų vyriausybės pasitikėjimo, kurs žinotų pasikūnijasias vidaus ir užsienio politikos žinias. Jis privalytų turėti asmenius susisiekimų su tolygiais Pabaltmario kraštų biurais ir

bent kiek laiko tose šalyse pagyventi, kad savo akimis galėtų pažinti vietinį kraštą gyvenimą. Toks skyrius būtų be galo svarbus visiems šalies laikraščiams. Aš manau, kad tų skyrių žinios nuo 6 val. vakaro lig 9 val. ryto galėtų būti siunčiamos 50% rabato. Žinoma, tokie biurai gali pradžia laikytis vyriausybės padedami, o po kiek laiko galėtų gyvuoti ir savomis pajėgomis.

Dabar duodu aš jums, gerbiameji, žodį ir tikiu, kad per sekamas diskusijas bus surasta ir nurodyta daugiau priemonių tikslui atsiekti. Aš tikiu, jūs esate supratę svarbiausią šio mano pranešimo mintį, kurią aš galiu po to žodžiais taip nusakyti:

Op, iš kapo Lietuvai, amžius išgulėjus, Štai išaušo jau diena, gana jau kentėjus! Buk sveika, buk laisva Lietuva! Iš Kauno „Lietuva“.

Lietuvių Pabėgėlių Sibire Atsišaukimas I Amerikos Lietuvius

Vladivostok, Puškinskaja 33, Birželio 15 d., 1919.

Gerbiame Viengendai.

Užgesus pasaulinės karės gaisrui ir pradėjus veikti Taikos Tarybai, užstojo periodas sviesesnės ateities. Ant viso pasaulio žmonijos veido nusirito maloni šypsa ir triumfališkai sušvitavo taikos žiburiai. Tas viskas, regis, tik vakar atsitiko, o jau praslinko pusė metų ir šiandien mes randamies taikos prieganyje. Pakol mūsų balsas pasieks jus, beabejo, bus ir taika parašyta. Malonūs Tautiečiai, mes meldžiame jus atkreipti dėmesį į Sibiro Lietuvių pabėgėlių padėjimą. Ačiu užsitraukusiam Rusijoj politiskai karai, o materialis pabėgėlių padėjimas čionai stačiai apvertktinas, jau nekalbant apie dvasinį stovį. Mes žinome, kad Amerikos lietuvių daug prisidėjo prie sušelpimo nelaimingų viengendų, kaip nukentėjusių nuo karės, taip ir pabėgėlių. Neabejojame, kad Lietuvos atbuvavojimo darbo didelė dalis kris ant amerikiečių pečių, kaippo tvirčiausias ir sveikiausios dalies Lietuvių Tautos. Bet gerbiameji, broliai ir sesutės, neliaujame klabinę į jus duris ir meldžiame jus pagalbos šiame sunkiame darbe sugrąžinimo lietuvių pabėgėlių į gimtinę šalį Lietuvą. Mes jau grąžinimo darbą pradėjome. Suregistravę pabėgėlius, norinčius grįžti į Lietuvą mes kreivimės prie Amerikos Raudonojo Kryžiaus, Vladivostoke, idant jie, t. y. A. R. K. paimitų grąžinimo darbą ir vežtų lietuvių pabėgėlius Lietuvon jurėmis, po savo globa. A. R. K. galutinai nors ir neatsakė, bet ir vilities mažai bepaliko, nes jie mums atsakė, kad dabar grąžinti nėra galima, nėra kelių ir tt. Pastaruoju laiku turime žinių iš patikimų šaltinių, kad pabėgėlius ims grąžinti taip greit, kaip tik bus liuosa jūrų įtalpa, pagal sekamą planą: pirmiausia Kaukazo, tautos, pas-

Vladivostoko Lietuvių T. R. G. Komitetas.

P. S. Prašome atspausdinti laikraščiuose. Gražinimo organizacijos darbą mes atliksime savo spēkoms. Medicinos pagalba taip pat mes pasirupinsime. Tikimės, kad jus mums suteiksire direktyvus ir pagal bėsite mums šitame darbe. Iš rusų valdžios mes pagalbos dar negalime išgauti.

Pirmininkas —

Vaitiekaitis.

Sekretorius —

N. Grubis.

PUNSKAS.

I šį valseių atvyko labai daug vokiečių pėstininkų ir raitelių. Su žmonėmis žiauriai elgiasi raitelį. Visa plėšia, atima valgomus daigtus, rubus, už ką visai nemoka arba moka, kiek tinka. Neseniai Radiškij kaimė atėmė ukininkui švedui per 2 pudu lašinių, už kuriuos visai nemokėjo. Jie visur šeimininkauja: pjauna sieną, dobilus — su žmonijai priešinimais visai nesiskaito. Nežinia, dėl ko nepjauna dobilų ir šieno Oškinių dvaro, nes aplinkinių ukininkų nupjovė. Jo savininkas esąs lenkas. Iš kiekvieno kaimo kasdien va-

kiau rumunai, serbai, čecho slovakai, lenkai ir tt. Tokiu būdu lietuviams pabėgėliams prisieis laukti pačios pabaigos, t. y. ne anksčiau galės lietuvių sugrįžti, kaip apie pabaigą 1920 metų, o gal dar ir vėliaus. Taigi matote, gerbiameji, jeigu mes rankas sudėję lauksime ir patį nesirupinsime pabėgėlių grąžinimu, ir jus brangūs broliai ir seselės mums nepadėsite, tai prie dabartinių aplinkybių ir kritiško padėjimo, kuriame lietuvių pabėgėliai randasi, tai pusė jų išmirs nuo bado ir įvairių ligų, kurios Sibire siauria.

Lietuvių norinčių grįžti į Lietuvą yra apie (10.000) dešimtis tūkstančių, iš kurių apie dešimtas nuosimtis galėtų sugrįžti savo lėšomis. Jeigu tik viskas būtų sutvarkyta, tai transportai daug pigiau atsieiti, negu kad paprastai lėšuoja. Transportai būtų galima vežti iš Vladivostoko jurėmis į Liepoją, ar į Memelį (Klaipėdą).

Todėl, gerbiame viengendai, mes kreivamės prie jusų maldaudami, kad visi Amerikoje egzistuojanti Fondai, be skirtumo politiskų bei religijinių pažiūrų, sudarytų tam tikrą komitetą kursai galėtų pasitarti su Lietuvos dabartine valdžia, taip pat su Amerikos Raudonojo Kryžiaus, bei valdžia prašant padėt sugrąžinti lietuvių pabėgėlius. Jei neįstotų šelpimo fondai, arba būtų galima tam tikslui surinkti aukų, tai nusamdytume transportinį laivą, kuriuo būtų galima sugrąžinti pabėgėlius daug greičiau ir pigiau. Gražinimas pabėgėlių nėra lengvas darbas, vienok mes tikimės, kad jus tautiečiai ir brangūs broliai, neatsisakysite pagelbėti savo vargstantiems broliams Sibire.

Su augšta pagarba ir tikra vilčia, kad mūsų balsas nepalikis be pasekmių jusų širdyse, pasilikame laukdami jusų pagalbos.

Vladivostoko Lietuvių T. R. G. Komitetas.

P. S. Prašome atspausdinti laikraščiuose. Gražinimo organizacijos darbą mes atliksime savo spēkoms. Medicinos pagalba taip pat mes pasirupinsime. Tikimės, kad jus mums suteiksire direktyvus ir pagal bėsite mums šitame darbe. Iš rusų valdžios mes pagalbos dar negalime išgauti.

Pirmininkas —

Vaitiekaitis.

Sekretorius —

N. Grubis.

PUNSKAS.

I šį valseių atvyko labai daug vokiečių pėstininkų ir raitelių. Su žmonėmis žiauriai elgiasi raitelį. Visa plėšia, atima valgomus daigtus, rubus, už ką visai nemoka arba moka, kiek tinka. Neseniai Radiškij kaimė atėmė ukininkui švedui per 2 pudu lašinių, už kuriuos visai nemokėjo. Jie visur šeimininkauja: pjauna sieną, dobilus — su žmonijai priešinimais visai nesiskaito. Nežinia, dėl ko nepjauna dobilų ir šieno Oškinių dvaro, nes aplinkinių ukininkų nupjovė. Jo savininkas esąs lenkas. Iš kiekvieno kaimo kasdien va-

##PERŽVALGA##

„Prie Darbo Viesi. — Šiltos ir nubodžios vasaros dienos jau baigiasi. Prasi-deda šaltesnis ir smagesnis rudens laikas. Piknikai ir visoki ūkiniai pasilinks-minimų išvažiavimai greitai užsidarys ir mes vėl tan-kiau galėsime liuosomis va-landomis namieje pasilikti; tankiau galėsime vieni pas kitus lankyti, vieni su ki-tais kalbėti ir rupintis savo tautos, savo draugijų reika-lais.

Ateinantis šaltymetis at-neša mums lietuviams, o la-biausiai S. L. A. nariams, neapsakytai daug vilties ir progos pastoti laiminges-niais ir stipresniais pasieki-me savo apibriežtų tikslų. Jeigu mes dabar jau pradė-sime ruoštis prie geresnio toš progos sutikimo ir pa-sekmingesnio jos išnaudoji-mo, tad, beabejo, ateinančią vasarą ir visą ateinantį me-tą, jausimės laimingesniais ir daugiau patenkintais sa-vimi ir savo garbinga S. L. A. organizacija, negu kad jautėmiesi praityje.

Nesirastų pasaulyje nei vieno doro ir teisybę mylin-čio žmogaus, kuris negerb-tų Amerikos lietuvių už su-tvėrimą ir išaušinimą S. L. A. organizacijos. Kiekvie-nas lietuvis, priklausantis prie šitos organizacijos, ži-no gerai ir jaučia, kad tik S. L. A. globoj budamas, ga-li jis be baimės ir ateitį žiu-rėti. Šitoje organizacijoje, kiekvienas lietuvis, be skir-tumo tikybės, luomo ir per-sitikrinimų, turi lygų balsą, lygias teises ir vienokią bro-lišką patarnavimą. S. L. A. yra tai didžiausia, gar-bingiausia ir demokratiš-kiausia lietuvių organizaci-ja visame pasaulyje. Jos praeitis, jos prakilnys nu-veikti darbai, jos suteikta pagalba broliams lietu-viams kalba už ją garsiau, negu žodžiais galima būtų apsaityti.

Prigulėti prie S. L. A. yra kiekvienam didžiausia garbė, nežvelgiant jau para-mos, kurią S. L. A. nariai gauna. Paraginti ir prikai-binti savo brolių, savo drau-gų, savo pažįstamą prie S. L. A. yra tai švenčiausia pareiga kiekvieno lietuivio, kiekvieno doro žmogaus.

Gerbiamieji, S. L. A. na-riai! Šaltymetis jau arti-nasi — užstoja vėsesnės, smagesnės dienos, su ilge-niais vakarais. Jos tik vie-ną sykį praeis ir daugiau gal nesugrįžs. Kitą metą jau neturėsime tokios progos — aplinkybės gal bus visai kitokios. Ar ne laikas, todėl, būtų šią žiemą supažindinti visus Ameri-kos lietuvių su S. L. A. or-ganizacija ir nauda prigulė-jimo prie jos. Dabar yra geriausias laikas prie to dar-bo rengtis. Lai kiekvienos S. L. A. kuopos, kiekvieno nario, buna šventa pareiga pasirūpinti savo miesto ar-ba savo kolonijos lietuvių teisingai supažindinti su S. L. A. Prakalbos, paskai-tos, baliai ir koncertai, tu-rėtų būti S. L. A. kuopų kuoskaitlingiausiai rengia-mi. Šitokios pramogos, jei-gu jos tvarkiai yra veda-mos, neša ir kuopoms nau-dą ir pasekmingiausiai ga-

li S. L. A. vardą pagarsinti. S. L. A. yra vienatinė šian-dieną organizacija, kurioje visokių tikybų, visokių paž-valgų ir visokių persitikrin-imų lietuvių gali susieiti ir užmiršę savo tuos išlau-kinčius, daugiausiai svetim-taučių įbruktus įtikinimus, *jaustis aukščiau visko LIE-TUVIAIS — vienos tautos sumumis, vieno kraujo bro-liais*. Visoki susiejimai, pasikalbėjimai ir pasilink-sminimai supažindina mus, vienus su kitais, o kuodau-giaus mes, vieni kitus pa-žįstame, tuo labiau mes vie-ni kitus mylime ir tuo ma-žiau atsiranda tarpe mūsų nesusipratimų — nesutikimų. Todel visi, iki vienam, S. L. A. kuopos ir nariai, ruoš-kimės prie darbo. Išanksto jau taisykime planus, ką ir kur ateinančią žiemą veiksime, taip, kad laukiniams pasilinksminimams visiškai užsidarius, jau galėtume būti prisiruošę pradėti na-minius pasilinksminimus savo organizacijos ir savo kuopų naudai. Lai kiekvie-na S. L. A. kuopa nusprendžia parengti, laike ateinan-čio šaltymetio, po keliatą paskaitų, prakalbų arba pa-silinksminimo vakarų, ir lai kiekvienas S. L. A. na-rys pasistengia nors po vie-ną naują narį prikalbinti prie S. L. A., o ateinantį pa-vasarį, užtikrinu, bus malo-nu mums visiems jausties, kad ištikimai atlikome savo pareigas ir broliškai patar-navome tiems, kurie per mu-sų rūpestį pastoję S. L. A. nariais.

Prie rengimo visokių va-karų, būtų čion nė iš kialio priminti dar apie vieną da-lyką: „Tėvynė“ yra S. L. A. savasčia ir organu. Jos redaktorius labai trokšta su kiekviena kuopa turėti artimus ryšius ir kiekvie-nai visame pagelbėti. Todel būtų labai gerai, kad kiek-viena kuopa turėtų parinku-si savo žmogų (korespon-dentą), kuris trumpoms, bet tankioms žinutėms in-formuotų „Tėvynės“ Red-akciją apie tos kuopos vei-kimą. „Tėvynė“ tokios ži-nutės būtų naudingos paro-dyti kitoms S. L. A. kuopoms, kur ir kaip kas vei-kiam.

Tikiu, kad šituos mano priminimus gerb. S. L. A. nariai apsvartys ir pasis-tengs, ant kiek jie bus nau-dingi, savo kuopų gyvenim-an įvykinti.

„Seniau ir šiandien. — Pereitį savaitę sugrįžo iš Praneijos Naujorkan gene-rolas J. J. Pershing. Priė-mimui jo buvo surengta to-kia milžiniška paroda, ko-kios dar šioje šalyje niekad nebuvo. Šimtai tukstančių žmonių džiaugsmingai šuk-avo ir vėliavoms plevėsavo, kuomet jis, priešakyje savo pulkų, važiuo penktąją gat-vę (avenue). Dešimtys tuk-stančių moterių ir vaikų bė-rė gėlėmis jo kelią, o suvirš milijonas žmonių susirinku-si abipusėm gatvės, plojo be perstojimo rankomis ir kurtino muziką, kuri aš-triaiai griežė kariškas dainas. Matant tokį reginį, pris-i-mena senovės laikai ir pats savęs klausia, ar ištiesų žmo-

nija šiandieną yra toliau pažengusi nuo savo pirm-takumų, gyvenusių 4000 me-tų atgal? Teisiant pagal ši-tą parodą, reiktų pripažin-ti, kad skirtumas tarpe šian-dienų valdžių ir tų, kurios buvo ant šios žemės keli tuk-stančiai metų atgal, yra la-bai menkas, ir jeigu jis ski-riasi, tai tik tame, kad seno-vėje vadovai (kunigaikščiai arba karaliai) netik pana-šiose parodose eidavo prie-šakyje savo pulkų, bet ir mušių laukuose jie visu-met stodavo pirmo eilėn, kuomet šiandieną karo mu-šin vyriausi generolai pir-miausia stumia varguolį ka-reivį, patį pasilikdami ke-lias mylias užpakalyje jų, ir tik parodose ir garbės vietose jie užima pirmas vietas. Kuomet šimtai tuk-stančių tų, kurie savo svei-ka-tą ir sąnarius palikę ka-rės lauke, šiandieną skurde baisesiausame vargsta, kiti, kurie gal nei vienos nakties tranšėjoje nepraleido, ima garbę už jų nuveiktą darbą. S. V. valdžia, ypatingai, to-kius žaislus mėgsta. Šian-dieną, kuomet visoje šalyje žmonės varguoliai vos išga-li savo gyvybę palaikyti, ku-met apie 2,000,000 tarnavu-sių kareivių dar sau tinkamų darbų nesurado, šito-kios parodos visai ne savo vietoj. Didesnė garbė ir už-siganėdijimas būtų, jeigu milijonai dolarių tokiems da-lykams leidžiamų, liktų pas-kirti sušelpimui kareivių, kurie dar be darbo vargsta, arba pakėlimui darbininkų algų. Seniau valdžios reng-davo tokias parodas, kad palaikius savo tarpe milita-rę dvase, nuo kurios prigu-lėjo šalies apsauga; šian-dieną gi tokia dvasia yra priešinga pasaulio ramy-bei ir ji neturėtų rasti sau vietos tarpe civilizuotų žmo-nių, o labiausiai, demokra-tiškoje, laisvoje Amerikoje.

„Garbingas Darbininkų vadas mirė. — John Mit-chell, gerai antracito ang-liakasiams žinomas žmogus, kuris per daugelį metų bu-damas jų unijų pirminin-ku, drąsiai ir pasekmingai kovojo už pakėlimą algų ir pagerinimą angliakasių san-lygų, pasimirė pereitą sa-vaitę New Yorko ligonbu-tyje.

Gyvenimu savo, p. Mit-chellis suteikė tokį pavyzdį, kuris būtų naudingas kiek-vienam, o labiausiai jauna-jai darbininkų kartai, pa-sekti. Jaunu budamas jis pradėjo dirbti ir progos lan-kyti mokslines jam nebu-vo, vienok jis nesiskundė savo likimu ir nenusiminė. Atliekantį nuo darbo laiką mokinosi, lankėsi noriai draugijų ir klubų susirin-kimuose, kuriuose jis prigu-lėjo ir pasišventusiai dirbo, kas tik jam buvo pavesta.

Tokių būdų jis greitai buvo žinomas, kaip „Jonas, ku-ris niekuomet be darbo ne-buva“ ir pamaži vis lip-o draugijos kopečioms auk-štyon. Jis buvo teisingas vyras, karštas šios šalies patriotas ir sveikais mąstan-tis žmogus. Jis nutylėjo Ameriką, todėl ir kovojo už pagerinimą ateivių darbi-ninkų buvį, kurie tik vie-ni jo tėvynę turtinga pada-rė. Pasidėkojant jo pas-tangoms angliakasiai ne vie-

ną streiką laimėjo. Jis tei-singu būdu, tarnaudamas nuskriaustiems, pasto-jo visų gerbiamu.

„Vokiečiai apleido Lie-tuvą. — Seniau jau buvo pranešta, kad vokiečiai iš-sikraustė iš Lietuvos. Pas-kesnės žinios, vienok, paaiš-kino, kad jie dar daugiau traukė kariumenės Lietu-von, idant pagelbėti Kolča-kui sumušti bolševikus. Pastaruoju laiku vokiečių kareivių pasielgimai Lietu-voje, tikrai buvo pasibaisė-tini ir žmonės pasiilgędami troško, kad tik jie greičiau iš ten išsikraustytų. Da-bar jau oficialiai iš Berlino ir Londono pranešama, kad Lietuvą jie apleido, rugsė-jo 9 dieną. Gerai būtų, kad jie daugiau nesugrįžtų. Lietuvos valdžia galėtų tuo-met pasekmingiau savo vi-dujinius reikalus tvarkyti ir gal greitai galima būtų steigiamąjį Lietuvos Seimą sušaukti.

„S. V. Derlius Didelis. — Agrikultūros skyrius Washingtone mena, kad šiuose metuose derlius ant laukų bus nesulyginamai di-desnis už kitus metus. Kvie-čių manoma surinkti arti bilioną bušelių, kas pada-rytų 200,000,000 bušelių daugiau, negu pereitais me-tais. Klausimas yra, ar ši-tas derlius atpigins kiek nors pragyvenimą, ar tik juomi pasinaudos vazbo-riai, palikdami darbinin-kams tas pačias kainas už maistą?

„Lenkų Seimas del de-markacijos linijos.

„Vilenski Kurjer“ liepos 22 d. rašo: Lenkų Seimas demarkacinės linijos klau-simui priėmė skubiai „liudov-cų“ (liudininkų) atstovų grupės įneštą rezoliuciją to-kio turinio:

„Del gautų liudnų žinių apie lenkų-lietuvių kariuo-menės dalių susidurimus, delto, kad gauta žinių apie demarkacinės linijos nusta-tymą, kuri apima ne lietu-vių žemes ir manant tą, kad draug su lietuviu eina ir vokiečių kariuomenė su vi-somis naujos okupacijos bai-senybėmis, — Seimas nus-prendė:

1. — Rėžiant sienas tarp lenkų ir lietuvių jokių būdu neturi būti apeinama vietos gyventojų valia.

2. — Laikiną demarka-cijos liniją gali būti laiko-ma faktinai kariuomenės stovimoji linija buvusiųjų Vilniaus ir Gardino guber-nijų; Suvalkų gub. teritori-joj — antrosios ir Seimą rin-kimų apskrities šiaurės li-nija. Ši linija nors laikina, ne viename valsčiuje neturi daugiau 2 nuosimčių lietu-vių mažumos.

3. Seimas siūlo vyriausia-jam vadui tinkamais įsaky-mais laikyti lenkų žinioje nurodytą liniją ir nepaisant jokio spaudimo kariuomenė neprivalo nuo jos atsitrauk-ti.

4. — Seimas šaukia val-džią ir tautos delegaciją iš-paskutiniųjų stengtis, kad aukščiau nurodytoji linija Lenkams būtų laiduojama ir protestuoti prieš visokias prievartas galinčias iš tos pusės Lenkams grumoti.”

AUKSO VILNOS Meilės ir Mirties Žaislas

Trijose Veikmėse Drama

Parašė ST. PRZYBYŠEVSKIS.
Vertė ST. J. GRINIENĖ.

REMBOVSKIS. — Tylėk, neturi tie-sos žodį ištarti. Pribuvai tamsta čia pus-antro mėnesio tam atgal... Aš taip isitikė-jau, išvažiavau ramus, palikęs judu vie-nu... Cha-cha-cha, visų aš nekėsdavau, bet niekados nemaniau, kad tamsta... tamsta... esi paskutinis niekšas... (Nori pultis ant Zigmunto).

IRENA (įbėgdama jų tarpan). — Gus-tave, dėl Dievo, įsiai nekaltas, aš pirmuti-nė pritraukiau jį prie savęs...

ZIGMUNTAS. — Neteisybė. Iš pat pradžių žinojau, ką darau... Aš visame kaltas.

IRENA. — Ne! ne! tai aš... aš! Aš apgavau jį... Sakiau jam, kad dėl tavęs bus išganymu, kada apleisiu tave... Aš pirmu-tinė nulenčiau galvą ant jo krutinės... Ak, ak... Tai aukso vilnos; kurių aš nežinojau... (verkia).

REMBOVSKIS. — Nusiramink, Ire-na... tu sergi... aš kaltas... nusiramink... (Tyla pertraukiama verksmu Irenos).

REMBOVSKIS (Zigmuntui tvirtai). — Ką-gi tamsta dabar manai daryti?

ZIGMUNTAS. — Paimti Ireną su sa-vim.

REMBOVSKIS. — Ką? ką? Irena! Ar tu eisi su juom?

IRENA. — O, leisk mane, leisk! Leisk man išeiti, aš neverta tavęs, neteisinga, leisk! (Krinta jam po kojų). Mindžio-k mane, mušk, prakeik, bet leisk išeiti... Aš tavę garbinsiu... Lenksiuos prieš tave, dul-kes nuo tavo kojų nušluosiu savo kasomis, tik leisk man išeiti...

REMBOVSKIS. — Irena! Irena! Tu, tu nori mane apleisti? Irena, už mane kruviną meilę tu taip užmoki?

IRENA. — Ak, užmušk, užmušk ma-ne, aš vargšė, aš neverta tavęs...

ZIGMUNTAS. — Nesuprantu, dėlko tamsta ją kankini? Nejaugi esi tamsta toksai niekšas, kad galėtum gyventi su mo-tere, kuri tamstos nemylė?

REMBOVSKIS (artinasi prie jo). — Šitą atsitikimą aš turėčiau kitonišku keliu išaiškinti. Vertėtų man tave peršauti, kaip šunį. Nedarau to vien dėlėi Irenos. O dabar atsitrauk, kraujas muša man į gal-vą. Išeik, imdžiu tavęs, išeik, nes kitaip atsitiks nelaimė!...

ZIGMUNTAS. — Aš laukiu tos nelai-mės! Aš matau, kad Irena netvirta. Pa-darysi man tamsta didelį smagumą, jei paleisi su kulka į galvą, ne į krutinę! (Ati-dengia krutinę). Šauk! šauk! Aš papil-džiau nuodėmę, žinau... apgavau draugą, ir tą žinau... Bet ir tamsta papildai nuode-mę, laikydamas prie savęs moterį, kuri tamstos nemylė.

REMBOVSKIS (didžiausiam sumi-šime). — Laukan! Laukan!...

ZIGMUNTAS. — Išeinu! (Atsisuk-damas į Ireną). Irena, aš laukiu tavęs!

IRENA (bėga paskui jį).

REMBOVSKIS (su dideliu riksmu). — Irena!

IRENA (Sumišus, ant valandos ap-sistoja, apsidairo aplinkui klaidžiojančiom akimi, paskui krinta). (Uždanga).

TREČIAS VEIKSMAS.

Ankstybas rytas. Irena sėdi nesiju-dindama, svečių kambaryje. Žiburiai ne-užgesinti. Ji keliasi, sėdasi, prieina prie lango, vėl sėdasi ir vėl pašoka.

TARNAS (įeina). — Ponas Ruščicas butinai nori matyti jus.

IRENA. — Ruščicas?... Ak, taip, pra-šyk! (Irena vaikščioja po kambarį. Įeina Ruščicas).

RUŠČICAS. — Labą rytą, tur būti, tamsta nemiegojai?

IRENA. — Kam tamsta čia atėjai? Kankinti mane? Niekinti? Užmušti?

RUŠČICAS. — Aš atėjau... gal-but, galima bus ką nors pataisyti. Daugiau Bus.

RABINDRANATH TAGORE.

DARŽININKAS

Vertė KAROLIS VAIRAS.

= 41 =

Aš geidžiu pasakyti tau giliausius žo-džius, kuriuos privalau tau pasakyti; bet nedrįstu, nes bijau, kad tu gal juoksies.

Štai dėlko aš juokiuos pats iš savęs ir savo slaptbę paverčiu į juokus.

Aš savo skausmą paverčiu į šviesą, bijodamas, kad tu taip padarysi.

Aš geidžiu pasakyti tau teisingiausių žodžių, kuriuos privalau tau pasakyti; bet nedrįstu, nes bijau, kad tu jiems neti-kėsi.

Štai dėlko, aš juos aprengiu neteisybe, sakydamas visai ne tą, ką manau.

Aš savo skausmą paverčiu į juoką, bijodamas, kad tu taip padarysi.

Aš geidžiu sakyti į tave brangiausiai žodžiais, kokių tikti turiu; bet nedrįstu, nesa bijau, kad man nebus atlyginta tokia pat vertybe.

Štai dėlko aš vadinu tave kietais var-dais ir puikauju savo įjega.

Aš užgaunu tave, bijodamas, kad tu gal niekados nepažinsi skausmo.

Aš geidžiu tylėdamas sėdėti šale ta-vęs; bet nedrįstu, nesa mano širdis gali ap-sireikšti ant mano lupų.

Štai dėlko aš lengvai kalbu ir šneku ir užu žodžių slepiu savo širdį.

Aš žiauriai elgiuosi su savo skausmu, bijodamas kad tu taip darai.

Aš geidžiu pasitraukti nuo tavęs; bet nedrįstu, nes bijau, kad tavo gali būti pa-žintas mano bailumas.

Štai dėlko aš Augštai laikau savo gal-vą ir nerupestingai ateinu tavo akyvaiz-don.

Nuolatinis tavo akių patikėjimas ma-nim visados palaiko gyvu mano skausmą.

= 42 =

O pašėlęs, visiškai apsvaigęs; Jei spirsi ir atdarysi duris ir busi kvailas viešumoje;

Jei per vieną naktį ištuštinsi savo ma-šiną ir pliaukštelsi pirštais, nieko nepaisy-damas;

Jei eisi keistais keliais ir žaisi su ne-reikalingais daigtais;

Nepaisydamas tvarkos nei proto;

Jei išskėsi prieš audrą savo budes ir pusiau perlausi vairą;

Tuokart aš seksiu tave, drauge, ir busiu girtas ir paddyksiu.

Aš gaišinau savo dienas ir naktis rim-tų ir išmintingų kaimynų draugijoje.

Didelis žinojimas pražildė mano plau-kus, ir daugelis žiurėjimo nusilpnino mano akis.

Per metų metus aš rinkau ir kroviau trupinius ir šmotgalius įvairių daigtų:

Sutruškink juos, ir šokk ant jų, ir iš-svaidyk juos ant visų keturių vėjų.

Nesa aš žinau, jog išmintis yra tame, kad pasigerti ir išdykti.

Lai visi kreivi skrupulai pradingsta, lai visiškai praranda savo kelią.

Lai smarkių geidulių viesula ateina ir nubloškia mane nuo mano inkarų.

Pasaulį apgyvena vertingieji, ir darbi-ninkai, naudingieji ir gudruoliai.

Yra žmonių, kurie išpradžių yra palai-dūs ir yra žmonių, kurie vėliau tampa pa-dorūs.

Lai jie buna laimingi ir turtingi, ir lai aš būnu kvailai bergždžias.

Nesa aš žinau, jog visų darbų galas yra tame, kad apsvaigti ir išdykti.

Prisiekiu šioje valandoje atsisakyti nuo visokių padarumo reikalavimų.

Atleidžiu savo puikybę iš mokytumo ir žinojimo, kas yra gera ir bloga.

Sumušiu atminties indą, išliesiu pas-kutinį asarų lašą.

Raudono vyno putose išsimaudysiu ir savo juoku nušvisiu.

Išauklėjimo ir pastovumo žymę su-draskysiu ir skudurus.

Šventai prisieksiu būti beverčiu, ap-svaigti ir išdykti.

T. B.

SOKIAI KAIPO DAILA

J. Gedminas.

Reikia paminėti, kad ypatingu originališkumu atsižymi Ispanijos šokiai. Tiesa ispaniškuose šokiuose matosi rytinė intencija, — vienok jų dviasia yra aiškiai tautiška. Tarpe Ispanijos šokių žymiausiomis skaitosi: *Carmencita, Otero, Guerrero ir Tortajada*.

Štai ką Tortajada pastebi apie Ameriką:

„Amerika, — sako ji, — pilnomis rankomis barstė man dolarius. Ypač milijonieriai suteikė man didelę „reklamą“, tarpe jų: Pierpont Morgan, Astor ir Vanderbilt. Paskutinis davė man 1000 dolarių, kad šokių Kalėdų dienai. Kitas, butent, Mr. Taft, busiantis prezidentas, padarė derybas, buk aš esu augštesnė, negu kita gerai visuomenė žinoma moteris. Jis patsai atvyko mane „išmieriuti“. Išlošęs 5000 dolarių, jis nupirko man už tuos pinigų gražią dovaną. Panašiai su manim elgėsi ne tik tai milijonieriai, bet ir neturtingieji respublikos piliečiai...“

Šokiai ir filosofija.

Jau augščiau buvo pastebėta, kad šokių daila sujungia dailos seseris — muzikos, poezijos, piešimo ir skulptūros. Prie tos gražios grupės priskirta ir filosofija arba „meilė mokslui“, apimant klausimus apie daiktų paėjimą, būti, laisvę ir teisybę.

Tą naują išraišką pridavė šokiams *Rita Sacchetto*. Ji tą užduotį atliko, sujungdama šokius su moters siekla. Ji pirmoje vietoje pastatė Gražumą, Gyvenimą ir Idealo Tyrumą. Šita augšta idėja užslėpta kiekviename šokyje.

Tas viskas priduoja jos šokiams išdidumą ir praklinumą, pastatant tą dailos šaką, taip sakant, ant grynai moksliškos ir psichologinės papėdės. Išreikšti tas ypatybes, be žodžių, šokių formoje, — tai labai sunkus dalykas.

Jos šokiai nesiremia ant augšto techniško išpildymo, bet ant gilių minties,

ant psichologinės pusės, ant vidujinės grožės.

Rita Sacchetto šokuose atsižymi koku tai paslaptin-gu malonumu, švelnumu, nekalbama... Labai svarbus, kad ji, ypatingoje formoje išreiškia moters, veikmės ir reikšmės aušrą. Kaip kada ji panaudoja šokuose savotišką pikantiškumą ir koketiškumą, tačiau su dailos ir tyros doros turiniu.

Galima paminėti Sacchetto's šoki „*Intelektuališkas moters atbudimas*“, kurį ji paprastai vadina „*šokių simfonija*“. Šokyje dailavauja apie 30 ypatų. Patsai šokio vardas paaiškina jo turinį, jo reikšmę ir, išdaly, jo išpildymą. Jis, — pravedama mintis pasiluosavimo nuo materializmo, nuo lytiškos vergijos ir įvairios rūšies suvaržymų, iškilant tyram protui... Moters sielos misija — atgimdyti ir sudrutinti pasaulį.

Rita Sacchetto paveldėjo ypatingą savo tėvo-italo (iš Venecijos) gyvumą ir artistišką dviasį; muzikalį savo gabumą ji perėmė nuo motinos, kuri buvo austrų kompozitoriaus dukte. Didžiąją savo gyvenimo dalį ji praleido Muenchene. Palociaus teatro baleto mokytojas suteikė jai technišką išsilavinimą. Jos pasirodymas ant scenos įvyko artisto teatre — Kunster Haus.

Šitame įvairių šakų mieste Rita Sacchetto greit užėmė pilnai garbingą poziciją. Jos genijus — ne tik tai atlikimui, bet ir sukomponavime ir sutvarkyme šokių — tuoj patraukė visų dailininkų dėmesį. Piešėjas Lenbach visą savo amžių žiūrėjo į jos veikimą su didele pagarba ir indomumu.

Daugiau Bus.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Korespondencijoje apie Mahanojaus seimą buvo pasakyta, kad p. Gudaitis atidavė jį Teisingai turi būti kun. Valaitis.

J. K.

S. L. A. Reikalai

(Tas iš N37.)

taipgi kreiptasi tiesiai laiškais prie mūsų žinomų biznierių, prašant, kad užsisakyti iš kalno Kalendorius ir duotų paskelbimus. Toliau išsiuntinėta į kuopas tam tikros blankos su klausimais, kaip medžiaga iš kuopų pasidarbavimo organizacijos ir abelnei tautos labai; atspausdinta tam tikri kontraktai apskelbimų rinkėjams, ir instrukcijų blankos, ir išduoti įgaliojimai apskelbimų rinkėjams. Ligšiam laikui jau daugelis mūsų organizatorių pranešė mums, kad darbas eina gana pusekmingai. Iš to galima spręsti, kad Kalendorių pareikalavimas šimtą metų Kalendorių reikės spausdinti nemažiau kaip 25 tūkstančius egzempliorių. Tokiu būdu jau yra duotas užsakymas ant 300 rūmų popieriaus. Kalendoriaus redagavimas pavesta p. V. K. Račkauskui, tomis pačiomis išlygomis, kaip ir praeitų metų Kalendoriai.

3) S. L. A. Savaitės rengimo reikalai.

kale nieko nepadaryta. Aplamai, kalbinau porą rašytojų, kad teiktų parašyti paskaitas tokios savaitės agitacijai už S. L. A., bet gauta atsakymai, kad tokių paskaitų parengti neapsima, nesa mes, kurie esame arčiau prie centro, galėtumėm tinkamiau tokias paskaitas parengti. Tiesa, p. Daukšys išsireiškė, kad jis apsiimtų parengti paskaitą apie pilietinę, ką man buvo ir suteikęs veikalą anglų kalboje, kurį aš lankydamos su įstatų reikalais Chicagoje, kovo mėnesyje buvau perstas Apšvietos Komisijos nariams (butent pp. P. Norkui ir Dr. A. Zimontui). Nuo jų gauta patarimas, kad panašioje srityje kaip tai klausimas pilietybės dabar, kuomet Lietuvos valstybė įgauna savo neprigulmybę, mūsų liaudžiai būtina yra reikalingas gildiventi. Bet, neturint daugiau nieko, kas būtų pasižadę pagaminti kitose įvairiose

temose paskaitas, nedaryta jokios sutarties su p. Daukšiu. Dabar šiuo laiku gaminti rankraščius busiam sezono paskaitoms yra jau pervėlu, nes nieku būdu nebutų galima jų suspėti atspausdinti prie tos pagarbos, kokia dabar randasi „Tėvynės“ administracijoje.

Trukumas darbininkų raštinėje ir administracijoje ir taip sutrukdė atlikimą būtina reikalingų darbų. Taip, jei šiuose metuose rengsime S. L. A. savaitę, tai turėsime pasitenkinti tąja literatūra, kurią turime ant rankų ir kuri dar nėra tinkamai išplatinta tarp žmonių. Paskaitų mums nestoka įvairiose temose, tik prirengimui kuopų apskriečių yra reikalinga pasvėsti daugiau darbo, o kaip minėjau su dabartine darbininkų sąstata daugiau darbo atlikti nebus galima. Pild. Tar. šiame suvažiavime turi turėti omenyje tą klausimą, — ką darysime su S. L. A. savaitės įkūnimu.

4) Pagal Pild. Tar. nuosprendį paskutiniam suvažiavime kaslink išmokėjimo pomirtinių ir ligoje pašalpų, — viskas iki šiam laikui yra išpildyta.

5) Pagal reikalavimą valstijos apdraudus komisijonieriaus ir pagal Pild. Tar. nutarimą kad būtų visi darbininkai, kurie dirba raštinėje ir spastuvėje, apdrausti valstijos apdraudus skyriuje (Compensation), — tas yra atlikta pagal nutarimą, nuo 8 d. Gegužės, 1919 m., iki tai pat dienai 1920 m.

6) Dr. J. T. Baltrušaitienei, kuriai buvo nutarta suteikti paskolą ant 1-mo Mortgage, neįspildyta. Advokatas pranešė, kad paskolos negalima duoti, kol nebus užbaigti tuli nesuipratimai tarpe kontraktierų. Čekis, kuris buvo pasiūstas ir depozituotas bankose, buvo sugrąžintas atgal.

7) Lietuvių Mokslo Draugija Pittsburghe, kuri buvo skoliusi 15 tūkstančių, sugrąžino paskutinę paskolą ir visi dokumentai, kurie radosi S. L. A. rankose, sugrąžinta.

8) Atspausdinta Vaikų skyriaus įstatai ir Vaikų skyriaus narystės paliudijimai ir išsiuntinėta visiems vaikų globėjams. Didžiųjų skyriaus Konstitucija yra spaudoje, — už poros savaitių bus užbaigta ir kuopoms išsiuntinėta. Kuopų organizatoriams rankvedėlis jau visas tekstas susitvarkytas; tuo tarpu pasiūsta Apšvietos Komisijai peržiūrėti. Pabaigus Konstituciją, bus duodama spaudon organizatoriams rankvedėlis. Atspausdinta brošūrėlė „Susipratus“, dvišeisė tragi-komedi, kuri skiriama S. L. A. agitacijai ir bus panaudojama S. L. A. savaitėje. Vaikų skyriaus mokesčių pakvitavimo knygelės atspausdintos kartu prie Vaikų įstatų parankumo delei. Didžiųjų skyriaus narystės paliudijimai randasi dabar spaudoje, bus gatavi už poros savaitių.

Dar yra reikalinga kuopoms charterių kopijų, bet Įstatų Komisija kol kas pataisyto čarterio mums nepridavė; kaip greitai gausime, imsimės už atspausdinimo.

9) 21 kp. Detroit, Mich., tarpe kuopos ir tuly narių kilo nesupratimai dėl Lietuvių Dieuonoje surinktų pinigų. Tris kuopos nariai buvo bereikalingai suspenduoti. Man išklausus visą reikalą perdėm, tapo kuopai nurodyta klaidos ir kuopai atšauktų tų narių suspensavimą. Viskas dabar yra tvarkoje. 177 kuopoje irgi buvo nesupratimų, bet korespondencijos keliu buvo galima juos prašalinti.

10) Susivienijimui buvo pasiūlyta per American Bankers Insurance Company, Chicago, Ill., apdrauda, — tame reikale susirašinėta su pirminku ir visais dalykais buvo pavestas ištyrinėjimui. Po ištyrinėjimų gauta nuo Mr. W. H. Gould sekantis raportas:

D. A. B. Strimaitis, 307 W. 30-th str., New York, N. Y. Gerbiamaiai Tamsta:— Su atidžia peržiūrėjau man prisiūstus sekančius dokumentus: 1) Apdraudus aplikacija nuo American Bankers Insurance Company, Chicago, Ill. 2) Penkių metų termino kontraktą. 3) Lenteles metinių mokesčių etc., — vienkart su laiškais nuo viršminėtos kompanijos, kurie buvo rašyti Tamstai Balandžio 23 d., 1919 m. Taipgi laiškas, adresuotas jūsų prezidentui p. St. Gegužiui tą patį dieną, ir dar kitas laiškas Tamstai, rašytas 29 d. Balandžio šiuo metų. 15 d. Gegužės, 1919 m., aš turėjau ilgą pasikalbėjimą su p. V. M. Prugger, American Bankers Insurance Company Actuariu, Hotelyje Astor.

Aš dar kartą peržiūrėjau S. L. A. įstatus, ir persitirinau, kad siūlomoji propozicija Susivienijimui nieku būdu neapsimoka. Mokesčių lentelė, kokia yra paduota aplikacijoje, būtų tikrai ant penkių metų, kaip ten tas kontraktas nurodo, — o atnaujinant kontraktą po penkių metų, mokesčiai kiltų kas penki metai, atnaujinant kontraktą. Pagal S. L. A. įstatus, mokesčiai nustatyti tokie, kurie palaišys organizacijos verbybė svimomet, be jokio pakėjimo ant narių. Paduotos jų ratos yra augštesnės, negu jūs imate nuo narių, tai aišku, kad tas, kas dabar lieka organizacijai po apmokėjimo visų apsaugos kaštų, liktų kompanijai. Jūs turite nepaširti, kad po penkių metų kompanija nieku būdu kontraktą neatnaujintų ant tų pačių išlygų, jeigu jai nebutų išto pelno. Šitą man išitarė jų Actuary prie pasikalbėjimo su juo. Na, žinomas dalykas, kad niekas nenori dovanai dirbti, tai faktas kalba pats už save.

Reikia pastebėti, kad vargiai rastumėm kitą panašią organizaciją, kaip jūsų S. L. A., kuri galėtų atlikti visokius organizacijos reikalus taip pigiai, kaip kad pas jus yra atliekama tokie milijoniški darbai su mažais ekspensais. Jokia Insurance kompanija negali vesti organizacijos reikalų ekonomiškai, negu jūs vedate, o kuomet negali su jumis susilyginti ekonomijoje, tai turite suprasti, kad, pačius dalykus savo rankos na, turėtų daugiau rokuoti jau tikrai vienoms ofisų palaišymams, nekalbant apie gryną pelną.

Tamsta man buvotė minėjęs, kad turite pasiūlymus nuo Metropolitan Insurance kompanijos, — jį turiu pasakyti, kad jų tikslu yra sugaudyti jūsų narius ir įsilyti savo apdraudą ir paimti jūsų visą „business“ ir savo rankas.

Suomiui gražinu Tamstai visus dokumentus ir jeigu būtų reikalingi mano patarimai — su didžiausiu noru visuomet jums suteiksiu.

Su augšta pagarba

W. H. Gould, Actuary.

11) Reikale įregistravimo čarterio Mass. valst. — buvo sekantie susirašinėjimai, kuriuos čion paduodu originališkai, idant mūsų užinteresuoti nariai nemanytu, kad mes suvis nieko tame reikale nesirūpiname. Laiškų datos ir visos pastangos geriau įtikins mūsų gerbiamus narius, negu mano žodis.

March 5, 1919.

Mr. A. B. Strimaitis, Secretary, Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30th St., New York City

Dear Sir: I had a short conversation with Mr. Richardson during my recent visit to Boston, and he informed me just as he had informed me previously, that when we presented specific information to him, he would be very pleased to drop any other work, and close the thing up. He also stated that as he was extremely busy with the annual statement work, he did not care to have any general conversation that could be avoided, but was prepared to act definitely on any specific information.

I will therefore prepare in detail the information necessary and endeavor to have him pass upon it.

I am sorry I am not able to report any more definite information than this, except to say that his entire attitude is if anything more friendly than it was upon my last visit.

Very truly yours,

W. H. Gould.

June 20, 1919. Mr. A. B. Strimaitis, Secretary, Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th St., New York City.

Dear Sir: I was in Boston Thursday and Friday of last week and had a long talk with Mr. Richardson on the question of health pre-

miums. I drew to his attention that it was my opinion if we tabulate the experience of the Manchester Unity, it will be applicable for the calculation of specific rates for your Order. However, it will require considerable actuarial calculation to produce the premium rate at say each fifth age. I feel that it will be very desirable that I do this, but I do not wish to proceed with the work and incident expense without first having communicated with you.

Very truly yours,

W. H. Gould.

New York, N. Y.

p. St. Gegužis. Gerbiamaiai: — Šitai prisiūnė raportą nuo Mr. Gould atsilankymo pas tą senį. Ką jūs manote, kas dabar toliau galima bus daryti?

A. B. Strimaitis.

P-as A. B. Strimaitis, New York, N. Y. Gerbiamaiai: —

Tamistos laišką ir kartu laišką p. Gould, su pranešimu ir patarimu reikale su Mass. valstija aplikacijai. Man regis, kad jau karjantį darbą pradėjus neapsimokėtų pertraukti iki vienaip ar antrai pas užbaigtas. Nežinia, kiek pasidarys iškaščių. Užtatai as patariau Tamistai sužinoti apie iškaščių ir jeigu atrodytų prieinama, tai paraginkite p. Gould, kad jisai tą darbą padarytų.

Su pagarba,

St. Gegužis.

New York, N. Y.

July 1, 1919.

Mr. W. H. Gould, New York City, N. Y.

Dear Sir: In reply to your favor of the 20th instant, I wish to state, that before I can decide definitely on the actuarial calculation to produce the premium rate at each fifth age, it is necessary that I know how much would have to be spent to accomplish said task. And by doing so — do you think Alliance could gain in any way.

Respectfully yours,

A. B. Strimaitis,

Sec'y L. A. of A.

July 7, 1919.

Mr. A. B. Strimaitis, Secretary, Lithuanian Alliance of America, 307 West 30th St., New York City.

Dear Sir: In reply to yours of the 30th ultimo, you will recollect that our endeavor has been to have the Order licensed to transact business in the State of Massachusetts. The one thing that now seems to stand in the way is the question of health insurance rates. My own opinion is that it can be demonstrated to the Insurance Department that these rates are adequate.

I was going to go ahead and make the calculation under any condition, but I thought I had better consult with you before I did it.

The cost, in my opinion, will not be large; I should imagine it ought not to run over \$75. If by this method we can demonstrate the one point which is necessary to have the license of the Order issued in the State, I believe the expense would be warranted.

Very truly yours,

W. H. Gould.

New York, N. Y.

Liepos 10, 1919.

p. St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.

Gerbiamaiai: —

Suomiui prisiūnė laiško kopiją ir laišką nuo Mr. Gould, kurie kalba patį už save. Mano nuomonė yra, kad duoti paliepiama Mr. Gould, — lai prirengia reikalingas statistikas, mes negalime dabar pamesti to visko, kas yra nuveikta. Pridėję savo nuomonę, gražinkite man visus dokumentus ir šį laišką.

A. B. Strimaitis.

Mahanoy City, Pa.

Liepos 12, 1919.

P-as A. B. Strimaitis, New York, N. Y. Gerbiamaiai: —

Mano nuomonė yra, kad paliepiama p. Gould, idant jisai prirengtų reikalingas statistikas Mass valstijos Insurance departamentui, nes, tiek dirbus ir dėjus iškaščių, dabar nėra galima sustoti, reikia eiti iki galo ir vartoti visus būdus, kurie tikrai yra galimi.

Su pagarba,

St. Gegužis.

New York, N. Y.

July 15, 1919.

Mr. W. H. Gould, New York City, N. Y.

Dear Mr. Gould: —

In reply to your favor of the 7th instant, permit me to state that I and the president have decided that you should go ahead with the calculation of the Health Insurance rate. We have done our utmost in trying to

fulfill the requirements of the Insurance Department in the state of Massachusetts, therefore we might as well proceed to the end and do all we possibly can and see if we cannot obtain our license upon the completion of this job.

Respectfully yours,

A. B. Strimaitis,

Sec'y L. A. of A.

SLA. PILD. TARYBAI. Trumpas raportas reikale skundo per Bronislavą Geštautą, narį 46 kp., Terre Haute, Indiana.

12) Pild. Tarybos posėdyje Kovo mėnesyje, 1919, buvo svarstytas atsišaukimas viršminėtos kuopos nario B. Geštauto, idant S. L. A. išmokėtų jam gyvam pomirtinę \$600.00, kaip nesugalinėiam nariui, netekusiam anglų kasyklose vienos kojos. Pild. Taryba, remdamosi įstatais, nutarė išmokėti 50%, ir Centro Sekretorius apie tai pranešė per kuopą p. Geštautoi apie Pild. Tarybos nutarimą, bet viršminėtas narys, nesutikdamas su S. L. A. įstatais ir P. T. nuosprendžiu, patraukė teisman S. L. A.

Birželio 4 d. gauta pakvietimas per mūsų atstovą Mr. Otto Klaus iš Indianapolis, kad butumėm prisirengę stoti teisman 5 d. Liepos, 1919 m. Tuom laikui man keliaujant Chicago su kitais reikalais ir žinant, kad ten bus galima susieiti keliems Pild. Tarybos nariams ir aptarti šį klausimą, pasiėmiau visus dokumentus šiame reikale, kas ir įvyko Birželio 12 d. Morrison viešbutyje Chicago, Ill. p. T. Paukštis, p. St. Gegužis ir A. B. Strimaitis pasitarė ir nusprendė susirašinėti su mūsų reprezentantu Indianos Valstijoje Mr. O. Klaus.

Aš, parvažiavęs tuojuos 19 d. Birželio, parašiau Mr. Klaus laišką, prašydamas, kad teiktų mūsų supažindinti su geru advokatu, kurs (pagal rekomendaciją mūsų generalio teisų padarėjo advokato p. J. S. Lopatito) mums butinai bus reikalingas apsigynimui nuo neteisėto reikalavimo. Birželio 28 d. gauta laiškas nuo Mr. Klaus, kuriame perstatoma dvi advokatus firmos mieste Indianapolis. Matydamas, kad mūsų skundas yra paduotas Terre Haute, Vigo County, Indiana, ir kad Indianapolis Merriam County perstatytieji advokatai mums menkai galės patarnauti, pasiūniau tą pačią dieną p. St. Gegužiui platesnį laišką, klausdamas, kad nėra laiko susirašinėjimui su Mr. Klaus, davė paliepiamą man keliauti ten ant vietos ir viską tinkamai apupinti.

Aš, ten nukelavęs bandžiau gražiu būdu su p. Geštauto susitaikyti, pasiūlydamas jam tą, ką P. T. buvo nutarusi. Bet visokie prirodymai ir pastangos neintikino mūsų draugo p. B. Geštauto, kad medinės ugdos geresnės, negu auksinis teismas, tad buvau priverstas kreipties prie ten pat esančio vietinio advokato Judge F. Blankenbaker, kuriam ir pavedžiau vedimą skundo, padarydamas kontraktą.

13) Kaslink užvedimo naujų knygų administracijoje, kaip kad buvo rekomenduota Kontrolės Komisijos praeitame Pildomosios Tarybos suvažiavime, dalykas yra šaip. Kontrolės Komisija buvo pasižadėjusi pagelbėti tą darbą atlikti, bet dar lig šiam laikui tas nėra atlikta, ir todėl knygos administracijoje yra vedamos ta pačia sistema, kokia tarnavo nuo pat „Tėvynės“ organo įsteigimo, t. y. nuo 1908 m. iki šiam laikui, bet trumpame laike bus tas išpildyta.

14) Pagal Kontr. Kom. rekomendaciją, duota paramai po statomąja mašina.

15) Mums yra labai svarbu žinoti, kaip stovi mūsų Lėšų Fondas. Kaip žinome, po įvedimui ligoje pašalpos skyriaus, li-

per šešis metus nemokėjo nei vieno cento pašalpos vedimo skyriui, — buvo samdomi darbininkai to skyriaus vedimui iš tų pinigų, kuriuos sumokėdavo apsaugos nariai ir Lėšų Fondas, tai nors Lėšų Fondas buvo sumokama gana pinigų apsaugos narių darbo atlikimui, bet, įvedus pašalpą nuo 1912 metų, Lėšų Fondas išsiustino ir 1 d. Sausio šių metų Lėšų Fondas suvis buvo išsemtas iki dugni. Darant valstijinius raportus, prisiėjo dar paskolinti iš Vaikų Pailaidojimo Fondo \$2,477.98 pridengimui trukumų. Nuo 1 d. Sausio šių metų Ligoje Pašalpos nariai moka po 5c. į mėnesį Ligoje Pašalpos vedimui, tai reikalinga mums dabar žinoti, kaip Lėšų Fondas stovi, todėl čionai paduodu šėšių mėnesių apyvartą, kiek kokiems reikalams inėjo ir kiek yra išmokėta, idant galėtumėm tinkamai spręsti apie ateitį ir kaip vesti dalykus, t. y. kaip plačiai galime vesti agitaciją. Čion paduodu trumpą sąskaitą.

Incigos: Lėšoms nariai sumokėjo \$12,613.84 Apsaugos Įsirašymo 1,786.00 Pašalpos Įsirašymo 1,126.00 Už apskelbimus 1,020.72 Už spaudos darbus 3,077.72 Prenumeratos 48.55 Už literatūrą 993.68 Už ženkliulus 132.75 Už kuopų knygas 34.30 Vaikų Įsirašymo 11.30 Už kuopų viršininkų kaucijas 137.30 Visokių smulkmenų 69.50

Viso \$21,052.56

Išmokėjimai: Kuopų Organizatoriams 610.25 Algos Pild. Tarybai ir Raštinės darbininkams 5,325.74 Algos Spaustuvės darbininkams 2,673.43 Takos valstijoms 25.00 Spauda, apskelbimai, stacionerij 669.42 Krasa, Ekspersai, Telefonai 504.51 Spaudos darbams popierius etc. 1,862.50 Legališki išmokėjimai valdžiai 102.00 Įtaisymai spaustuvėje, prešas, etc. 1,033.56 „Tėvynės“ popierius, krasa, ekspedicija, ekspresai 4,297.04 Literatūros reikaluose popierius ir kiti daiktai 1,100.61 Pild. Tarybai Komitetui, ir komisijų kelionės, sugaišties etc. 956.59 Kuopų daktarams 9.00 Centro daktarui 334.00 Rėndų už spaustuvę ir raštinę 600.00 Kitokių įvairių išmokėjimų, spaustuvės ir raštinės pataisymai, apvalimai, etc. 756.99

Viso \$19,964.05

Incigos buvo \$21,052.56 Išcigos buvo 19,964.05

Liko \$1,088.51

Lėšų Fondo skolos buvo \$2,477.98 Atmokėjus 1,088.51

1 d. Liepos lieka skolos \$1,389.47

16) Buvo perleista penkios krivulės per Pildomosios Tarybos rankas: a) Dalyvavimas ir rinkimas pasiuntinių Amerikos Lietuvių visuotinėme seime Birželio mėnesyje, Chicago, Ill., atstovais buvo išrinkti p. St. Gegužis, Dr. F. Matulaitis ir J. H. Puida nuo Susivienijimo Centro, p. V. K. Račkauskas — nuo „Tėvynės“, kaippo nuo laikraščio. b) Atsišaukimas moksleiviu NN. sušelpiti jį moksle, paskolinant iš moksleivių fondo \$250.00; prašymas buvo išklaustas; su atsišaukusiu kontraktas ant rašto padarytas. c) p. V. K. Račkausko, „Tėvynės“ redaktoriaus, rezignacija, kuri tapo priimta. d) Lietuvos Atstatymo Bendrovės atsišaukimas paskolinti \$25.00 ant namo, ant pirmo „Mortgage“, nutarta paskolą suteikti. e) p. T. Astramsko atsišaukimas pakelti jam porą dolarių algos į savaitę; prašymas išklaustas.

17) Ekstra asesmentus sumokėjo visos kuopos, išimant porą šimtų narių, kurie dar ir dabar vis užsimoka ekstra mokesčius. Ligi pabaigai Liepos mėnesio ekstra mokesčių sumokėjo \$25,417.53. Reikia pažymėti, kad mūsų nariai pilnai suprato reikalingumą tų mokesčių, nes pats faktas yra tas, kad kur ir iškarto nesuprato to,

tai vėliau, išsiaiškinus dalykams pilnai sutiko su visomis taisyklėmis, nurodytomis mūsų konstitucijoje ir Pild. Taisybės paaiškinimais.

18) Kontrolės Komisija padarė reviziją SLA. raštinėje. Reiškia, ji pildė savo užduotis. Labdarybės Komisija prieglaudus Namo reikaluose nieko neraportavo ligšiol; šiaip jau jai pavesta darbas, kaip tai — apsprendimas atsišaukiančių našlių prie sušelpimo, ji apsprendžia ir priduoda aplikacijas prie atsišaukusių pašalpų. Apšvietos komisija ikišiol jokios iniciatyvos savo darbe neparodė; paduota jai darba atlieka, ant klausimų duoda atsakymus, tai ir reikia pasakyti, kad prisideda su darbu. Finansų, Sveikatos ir kitų komisijų darbų nesimato.

19) Dr. K. Drangelis ir Dr. C. J. Mikolaitis yra priėmę narystę į Sveikatos Komisijos narius, kaip kad Pild. Taryba praeitame suvažiavime juos buvo aprinkusi.

A. B. Strimaitis, SLA. Sekretorius. SLA. Apšvietos Komisijai, Gerbiamiems — Dr. A. Zimantas, Chicago, Ill., P. Norkus, Chicago, Ill., ir J. Strimaitis, New York, N. Y. Gerbiameji Tamstos:—

Laikau sau garbe pranešti Gerb. Apšvietos Komisijai, jog nuo 1 d. rugsėjo pasitraukiau nuo SLA. organo „Tėvynės“ Redakcijos, kur dirbau nuo 26 d. birželio, 1911 metų. Gaila man skirties su įstaiga, kurioje dirbau, kaip geriausiai mokėjau, per 8 suvirš metus, bet prie to mane verčia ta aplinkybė, kad esu pakviestas prie kitokio darbo, kurs yra surištas su ekonominiu atstatymu mūsų gimtosios šalies, Lietuvos. Tais reikalais turėsiu keliauti Lietuvon už dviejų ar trijų mėnesių.

Gerb. Apšvietos Komisija, be abejonės, sutiks su manim, jog „Tėvynės“ redaktoriaus vieta yra ne lengva, — kad organas visais atžvilgiais atsakyti tikslui, žmogus, pastatytas prie jo vedimo, turi būti atsidavęs kaip organizacijai, taip ir šiaip reikalams Lietuvių. Todėl gal bus sunku ir mano įpėdinį iš pradžių parinkti. Jei Apšvietos Komisija leis man, tai aš iš savo pusės pasiulyčiau du kandidatus, kurie, kaip man atrodo, būtų tinkami šiton vieton, butent:

1. — Gerb. Dr. Ipolitas Bronušas, — jis veikiai grįžta Amerikon iš Francijos, kur išbuvo bene pusantų metų. SLA. reikalai jam yra gerai žinomi; su redakcijos darbu jis yra gerai apsipažinęs ir ne kartą padavudavo mane atostogų metu. Man rodos, kad Dr. Bronušo rimtumas ir kitos visiems žinomos kvalifikacijos kuogeriausiai jį rekomenduoja.

2. — Gerb. Pranas Purvis, dabartinis Vienybės Lietuvninkų Redaktorius. Su juo teko man kalbėti. Jis galutinai prižadėti negalėjo, nepasitaręs su leidėjais to laikraščio, kurį dabar redaguoja. Jis irgi yra šviesus, pastovus ir SLA. pažįstas žmogus.

Teiksias gerb. Apšvietos Komisija greitai šitame klausime savo nuosprendį išnešti ir man jį pranešti.

Drauge su šiuo, leis man Gerb. Apšvietos Komisija išreikšti jai mano giliausią padėką už bendradarbiavimąsi Susmo ir Lietuvių tautos reikalų gynime SLA. organe „Tėvynėje“. Kad ir atsiskyrus man nuo Jusų, mano atmintyje ir širdyje visados bus kuogeriausias atsiminimas tų darbų ir bendrų kovų laiko, kokį perleidau drauge su Jumis.

Priimkite užtikrinimą mano gilos pagarbos — V. K. Račkauskas, „Tėvynės“ Redaktorius.

Chicago, Ill., Rugs. 18, 1919.

„Tėvynės“ buvusiojo redaktoriaus V. K. Račkausko paduotieji į „Tėvynės“ redaktoriaus kandidatus, pagal mano nuomonę, yra abu atsakanti, vienok iš priežasties Gerb. Dro Bronušo radimosi šiuom laik dar Francijoje, kuomet jau reikia prie „Tėvynės“ redaktoriaus, tuojais balsuojų už gerb. Purvį į „Tėvynės“ tuomlaikinį redaktorių.

SLA. Apšvietos Komisijos narys — Dr. A. Zimantas.

Tuom laiku sunku surasti redaktorių „Tėvynėi“. Mano nuomone, iš dabar galimų gauti kandidatų į „Tėv.“ redakt., yra tinkamiausias p. P. Purvis, šiuo metu laikui dirbas prie „V. L.“. Todėl aš ir atiduodu balsą už p. P. Purvį į „Tėv.“ red. Bet jis skaitysis laikinuoju redaktoriumi iki seimui. Jis privalo vietą užimti 1 d. rugsėjo, 1919 m.

P. Norkus,

SLA. Apšvietos Komisijos narys. Chicago, Ill., Rugsėjo 19 d., 1919 m.

Rugs. 20, 1919 m.

Aš pritariu, kad „Tėvynės“ Redaktorium taptų p. P. Purvis.

J. Strimaitis, SLA. Apšv. K. narys. Bus Daugiau.

PRISIDĖK NORS TRUPČIU APSISAUGOJIMUI NUO „FLU“

Mūsų šalis vėl susitinka su influencos epidemija. Praeitą metų „flu“ nusinešė 500,000 gyvybių iš Šv. Valstijų, todėl šmet kiekvienas turi nors trupčią prisidėti, kad nedavus šiai ligai tiek daug aukų. „Flu“ yra albai užsikrečiama liga ir užpuls tave, jei pats nesistengsi užsilaikyti gerame padėjime. Buk prisirngęs ir retkarčiais aptiekoje nusipirk Trinerio Amerikoniško Elikairo iš Kartaus Vyno! Šitas vaistas užlaikys jus vidurius liuosais ir išvalys visą pavojingą medžiagą iš jūsų vidurių. Toliaus gauk Trinerio Antiputrin, kuris yra žinomas kaip puikus gerklės plovimo vaistas. Viduriuose ir gerklėje liga daugiausia ir užkrečiama. O laike ligos ir pasitaisymo sunkiose valandose naudok Trinerio Angelica Bitter Tonic, kurio sudėtiniai yra nepalyginamai atsakanti panašiosios atsitikimuose. Kiekvienoje aptiekoje dabar pakankamai rasis Trinerio vaistų. — Jos Triner Company, 1333—43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Copyright 1919 by Jos Triner Co.)

UKSUOTA GELEŽIS

UKSUOTA GELEŽIS

Klausykite, Daktare, Šitas Receptas Daro Tikrus Stebuklus!

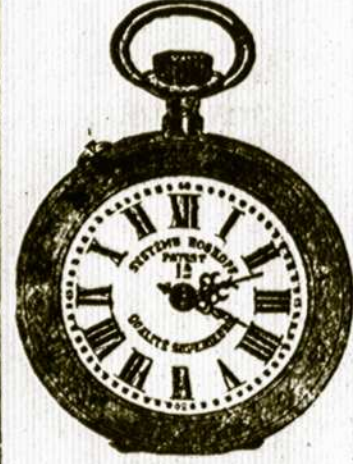
Daktaras sako, kad Nuksuota Geležis pripildo vyrų gyslas stebėtinis spēkos ir energijos, ir padaro raudonus veidus neruotų ir nusilpnėjusių moterų.

Paklauskite bent šimto drutų ir sveikais išrodančių žmonių, kokius pirmiausiai susitinkate, nuo ko jie yra tokie sveiki ir pilni energijos, ir tūmykite kiek iš jų atsakys, kad „nuo Nuksuotos Geležies.“ Daktaras James Francis Sullivan, buvęs New Yorko ligonbučio Bellevue Hospital gydytoju, sako: „Tukstančiai žmonių serga dėl trūkumo geležies organizme, bet nežino kuomui gydytis. Nieko nėra geresnio, kaip organiškoji geležis — Nuksuota Geležis — kraujo padauginimui, padarymui moterų gražiomis ir sveikomis, o vyrų — drutais ir vikriais. Kad pilnai įsitikinti, jog mano pacientai gauna tikrą organišką geležį, o ne kitokius kokių metalo išdirbinius, aš visuomet užrašau Nuksuotą Geležį jos originaliuose pakeliuose. Nuksuota Geležis tankiai padidina pajėgas, sveikatą ir ištvermę silpnų, neruotų ir nusidirbusių žmonių vos į dviejų savaitių laiką.

Išdirbėjį Pastaba: Nuksuota Geležis, kurią augščiau rekomenduoja Dr. Sullivan, yra gaunama visose geresnėse aptiekoose kaip su receptu, taip ir be jokio recepto. Išdirbėjai pilnai gvarantuoja, kad ji pasekminga gyduolė, o jei ne — tai grąžins pinigus.

EXTRA! EXTRA! DIDELIS PASIULYMAS

Laikrodėlis Roskope Patent tik \$5.45.

Tukstančiai dolarių žmonių praleidžia laikrodėliams, o neturi iš jų jokios naudos, delto, kad nežino, koki laikrodėliai yra geriausi. Visų geriausių laikrodėlių yra „Roskope Patent.“ Šitas laikrodėlis jau žinomas visa me pasaulyje, o kas jį išgyjo, tai jau visam gyvenimui. Jį galima naudoti darbe ir šventadieniams. Gražiai ir tvirtai padarytas tyrais ir keliniais lukštais, stipriais nikeliniais viduriais, teisingai sustatytas taip, kad nesuvėlina nei paskubina nė vienos minutės. Toks laikrodėlis vertas mažiausiai \$10.00, bet mes dėl supažindinimo visuomenės su tuo laikrodėliu per trumpą laiką nutarėm parduoti išdirbystės lėšų kaina, t. y. tik po \$5.45. Priedo gi duoda-me DYKAI 4 labai naudingus daiktus: 1. Storai auksuotą laikrodėliui rėtelį; 2. Naujai išrasta spygelė, kuri užrakina ir atrakinama be rakto. Jį padaryta iš žalvario ir gali užtekti visam gyvenimui. Ją galima užrakinti bile duris, skrynute ar kita ką, o nežinantis paslapties kaip ją atrakinti niekad neatrakis. Sykiu su spygtele duodaime ir išaiškinimą kaip ją reikia atidaryti; 3. Naujai išrastas įrankis plaukams kirpti. Toji mašinėlė kiekvienam vyrai labai reikalinga, nes sutappina pinigus ir laiką, kurį reikia suelvoti einant pas barberį; 4. Slaptųjų užraktų mašinėlė pinigams. Mašinėlė padaryta iš drutos, minkštos skuros ir užrakina taip, kad sekreto nežinantis joki būdu jos neatrakis. Sykiu su mašinele duodaime ir įaiškinimus kaip ją atidaryti ir uždaryti. Taipgi, jei nori pasinaudoti iš šito mūsų pasiulymo, tai nieko neleukdamas prisiųsk mums 25c. stampomis, o mes tuojais išsiųsim laikrodėlį ir visas aprašytas dovanas. Pinigus užmokėsi atsiėmęs daiktus. Užtikriname, kad busi užgandintas, kitą pinigus grąžinaime atgal.

PASARGA: Kas prisiųs visus pinigus iš augšto, tam mes prido prie visų daiktų da duosime auksuotus marškinį rankovėms knypkius. Rašyk tuojais:

PRACTICAL SALES COMPANY

1219 North Irving Avenue, Dept. 33,

CHICAGO, ILL.

Severos Gyduolės užlaiko seimynos sveikatą.

Geras Vaistas Moterims.

Taip tai galime išsireikšti tikrai apie vieną gerą ir žinomą preparatą, kurs yra parngtas greitai ir pastoviai palengvinimui visų tų nesmagumų ir nereguliariskumų nuo kurių moters ir merginos taip dažnai kenčia. Vardas to vaisto yra

Severa's Regulator

(Severos Regulatorius) ir jį saugnamas visur ir bent aptiekoje. Žinoma, nuėjus į aptieką reikalauk vien Severos Regulatoriaus ir neimk kitko, nes tik tokiu būdu gausi geriausią ir greičiausią pasekmę. Kaina \$1.25 ir 6c. taksų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

KUOPU SUSIRINKIMAI

Bridgeport, Conn., 51 kp. susirinkimas įvyks 5 d. spalį, 2 val. popietų. Andriūšavičius svetainėje. Mel-

REIKALINGA STENOGRAFĖ

Daktaro raštinėje reikalinga apšvietusi mergina, gerai susipažinusi su Angliška kalba, taipgi ir Lietuviška. Darbo valandos — nuo 10 val ryto iki 6 val. vakare. Mokestis po \$16.00 savaitėje. Atsiųskite tikrai per laiškus, pažymint savo amžių, patyrimus ir referencę.

DR. E. D. FRIEDMAN, 74 E. 91-st Str., New York City, N. Y.

— ANT PARDAVIMO. —

Parsiduoda Bučernė ir Grosernė. Pardavimo priežastis — nėra kam dirbti. Parsiduoda už labai žemą kainą.

Norintieji pirkti kreipkitės šiuo adresu:

344 W. 17th St., New York, N. Y.

džiame visų narių susirinkti, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui.

Raštininkas M. Šalčius. Schenectady, N. Y., 205 kp. laikys savo susirinkimus. pradedant nuo spalio mėnesio kas pirmą nedėdienį, Lietuvių Amerikos Apšvietos Klubo svetainėje, 703 Windsor Terrace. Malonėkiti visi atsilankyti ir užsiviskius mokesnius užsimokėti, kad nebutumėt suspenduoti.

Pin. Sekr. L. Savickis.

SPRINGFIELD, ILL.

SLA. 158 kuopos finansų raštininkas, Petras Rautkis, apledo Springfield. Rugsėjo 7 d. laikytam posėdyj tapo išrinktas naujas finansų raštininkas, Povilas Jurkonis, 1811 Peoria Road. Su reikalais kreipkitės dabar pas jį.

ATIDŽIAI SLA. KP. CONN. VALST. KETVIRTO APSKRİCIO REIKALAI.

Suvažiavimas atsisbus spalį 19 d., 1919 m., German Hall, Maple str., Ansonia, Conn. Pradžią pirmą val. popietų. Visos kuopos, prigulincios 144-tą Apskrįtį būtinai turi išrinkti delegatus ant šito suvažiavimo. SLA. aplinkinės kp. turi prisiųsti kuodaugausia delegatų, nes yra labai daug svarbių reikalų aptarti. Kuopos neužsimokėjusios į Apskrį-

čio išdą už 1918 m. po 1c. nuo nario, turi užsimokėti. Už 1919 m. reikia mokėti.

Broliai ir seseris, rengkimės ant SLA. Apskricio 4-to suvažiavimo kuoskaitylingiausiai. Su geromis mintimis, su naudingais įnešimais, del pasekmingesnio veikimo.

IV Apskricio pirmininkas, J. A. Noburaitis.

PAVEIKSLAS

Lai Gyvuoja Laisva

Lietuva!

Šitas paveikslas didumo 15 X 20 atspausdintas labai gražiai 7 spalvose, kuri kožas lietuvis, gerbiantis Lietuvą, turi įsigyti. Kaina 25 centai. Tik prisiųsk idėjęs gerai įvyniotą laiškė 25c. sdabrinį, o jį apturėsi. Reikalingi agentai juos pardavinėti.

Adresuokite: NATIONAL PRESS, 8 Vine St., Montello, Mass.

Jūsų Plaukams

yra reikalinga geri vaistai. Kiekvienas privalo naudoti geras tam reikalui vaistus. Mes manome, kad geresnio vaisto tam reikalui nėra kaip Severa's Hair Tonic (Severos Plaukų Stiprintojas), kuris yra žinomas kaip plaukų puolimo sulaukytojas ir suteikiantis greitą ir sveiką plaukų augimui pagalbą. Kaštuoja 65c. ir 3c. taksų.

Burna plaujama

turi būti nors viena kartą dienoje, kad palaikius ją švariai ir sveikame padėjime. Severa's Antiseptol (Severos Antiseptolius) yra tinkamiausias tam reikalui paruoštas vaistas. Kviečiame išbandyti. Kaštuoja 35c. ir 2c. taksų.

Ar Skauda Jums Strėnas

Jei taip, tai aišku, jog jūsų inkstai yra betvarkėje ir kad pasiiluosavus nuo skaudulio ir atgavus savo pilną sveikatą yra reikalinga tam reikalui vartoti tinkamus vaistus. Mūsų pačių patyrimė randa-me, jog

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severos Gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų) yra idealis vaistas pagelbėjimui nuo inkstų ir puslės uždegimo, sumažėjime šlapinimosi išiegos, skaudaus šlapinimosi, geltigės, gaizaus pilvo, ištinusių kojų ir strėngelio iš priežasties inkstų netvarkos. Taip pat yra pageidaujamas vaistas vaikams, miegant šlapinantiems. Kaštuoja 75c. ir \$1.25 ir 3 ir 5c. taksų.

Jei jūs negalite Severos Vaistų gauti savo vietinėse aptie- W.F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia. kose,, rašykite tiesiai mums idėdami kaštus ir taksus.

Jūsų veidas

turėtų būti sveikatos paveikslu, gražus, aiškus. Jeigu jūsų veidas to stokuoja, padaryk savo veidui masažą naudodamas Severa's Face Cream (Severos Veidinė Creme). Tai jūsų veidą padarys aiškiu, gražiu. Kaštuoja 35c. ir 2c. taksų.

Gydas muilas

turi but taip sutaisytas, kad galėtų būti antiseptišku. Jūs atrasite tinkamai sutaisytu Severa's Medicated Skin Soap (Severos Gydytasis Odisinis Muilas). Jis yra patariama naudoti kiekvienai šeimynai ir kiekvieną metuose dieną. Išbandymas jumis patikrins. Kaštuoja 25c. ir 1c. taksų.

Kiekvienas, kuris rengia bakšą siuntimui į Lietuvą pažįstamiems ir giminėms, privalo skaityti sekančius nurodymus:

Kaip Sutaisyti Siuntimui Baksus.

1. — Parašyk į Lithuanian American Trading Co., 6 W. 48-th Str., New York City, ir gausi siuntimui reikalingas bilas ir ženklelius, kurie tik reikalingi. Prašyk po vieną visų kiekvienam baksui, kurį manai siųsti. Užtai nieko nereikia mokėti.
2. — Bakso didumas turi būti 3 pėdos ilgumo, 2 pėdos platumo ir 2 pėdos augštumo iš lauko mieruojant. (Jokių kitokio didumo baksų negalima siųsti be perkrovimo). Baksas turi būti padarytas iš lentų 1/2 arba 3/4 colio storumo.
3. — Iškok bakso vidų plonų aliejiniu audeklu — klejonka (panašiu į tą, kuris vartojamas stalą užtiesti).
4. — Dėk į bakšą drabužius, šėverykus ir visokius maisto dalykus, tik nedėk taukų, mėsos ir kvietinių miltų. Tų dalykų negalima dėti, delto, kad baksų, kuriuose yra vyriausybės neperžiūrėtos mėsos arba taukų, valdžia neišleis išsiųsti. Kvietiniai miltai yra uždrausti išsiųsti į užrubežį.
5. — Baksą pilnai pripildyk, taip kad daiktai nesikratytų ir neslankiotų.
6. — Užkalęs viršų, apkalk apsukęs blėka ar vėla bakšą aplinkui, taip kad kuri nors lentelė nepasiluosuotų.
7. — Atydžiai ir gražiai išpildyk du raštelius, kuriuos mes prisimūčiame, ir priklijuok ant bakso patogioje vietoje. Numerius, kurie randasi ant tų raštelių, taip pat parašyk ant bakso, netoli priklijuotų raštelių.
8. — Už ekspresą arba už freitu vežimą pats apmokėk iki New Yorko.
9. — Neužmiršk išpildyti visas tris (balta, rausvą ir geltoną) siuntimo blankas ir visas tris išsiųsk tuojau sykiu su money orderiu ar čekiu už siuntimą į Lietuvą, apsaugą, pristatymą Lietuvoje į vietą ir p. Jei per apsirikimą prisiųstumėi perdaug pinigų, kas atliks, bus sugrąžinta. Jei neužteks, mes turėsime siųsti bilą, kad primokėtumėi. Prašome teisingai apskaitliuoti, kad nereikėtų mums bereikalo laiko gaišinti. Siųsk 14 centų už kiekvieną svarą pilnai pridėto bakso.
10. — Mes priimsim ir mažus baksukus arba ir rišulius—bundulus, bet juos turėsime perkrauti į baksus prieš siuntimą per marias. Jei nori tokius rišulius siųsti, taip pat paženklink, kaip ir baksus, bet prisiųsk po 18 centų už kiekvieną svarą iškaščiams.
11. — Rašyk čekį ar money orderį vardu Lithuanian American Trading Co.
12. — Adresuok laiškus ir siuntinius:

LITHUANIAN AMERICAN TRADING CO.

6 West 48-th Street, New York, N. Y.

Rekomenduojam, kad dėti drabužius ir šėverykus į baksus, kuriuos norite siųsti. Nešiotos drapanos yra reikalingos Lietuvoj, ir turi didesnę vertę už naujas Suvienytose Valstijose.

Ką Mes Žinome Apie Bulves?

A. B. STRIMAITIS.

Neseniai man pasitaikė su eiti į pažintį su vienu Su- vienytųjų Valstijų Agrikul- tūros departamento atstovu, Mr. King, kuris papasakojo gana indomią istoriją apie bulves.

— Ar Tamsta matei kuomet nors karpuotas bulves? — jis klausė mane.

Aš jam papasakojau, kad budamas Lietuvoje, turėjau progą tankiai matyti daugy- bes bulvių rudenyje, kuomet yra iškasamos iš žemės, ir supilamos į rusius, ar kel- neres ant žiemos. Tarp dau- gelio bulvių pasitaikydavo matyti karpuotų ir rauplė- tų bulvių.

— O ar žinai, kad karpuo- tos bulvės yra pavojinga bulvių liga? — jis klausė toliau.

— To tai aš nežinojau, — atsakiau jam.

— Jeigu nežinojai, kad bulvės turi užsikrečiamą li- gą, tai aš Tamstai papasa- kosiu bulvių istoriją, jeigu Tamsta pasižadėsi parašyti straipsnį apie tai į laikra- štį savo skaitytojams, idant ir kiti būtų supažindinti su bulvių ligoms.

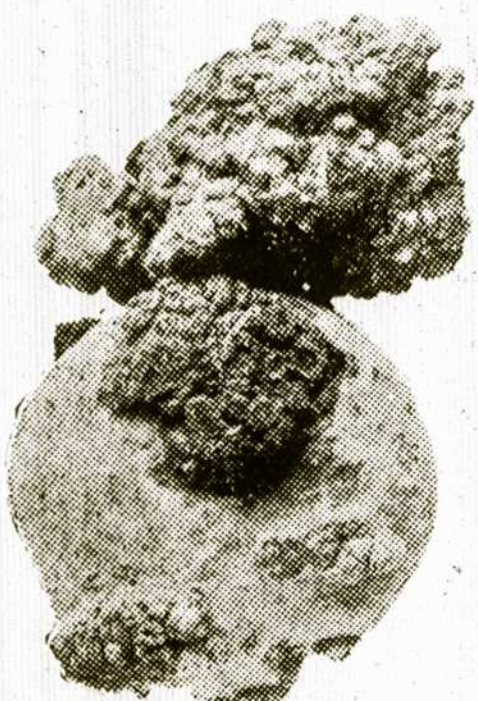
Praeitais 1918 m. Suv. Valstijose užderėjo 400,106, 000 bušelių bulvių, vertės \$478,136,000, kurioms tai bulvėms grėsė pavojus nuo užsikrečiamos karpų ligos. 1918 metuose, rugsėjo mėne- syje buvo surasta Pennsil- vanijos Valstijoje bulvių li- ga. Gal but, kad ir po ki- tas Amerikos dalis ta liga yra prasiplatinusi, bet kol kas dar to nėra susekta. Ti- kima, kad bulvių liga yra pargabenta iš Europos, kur ji žymiai platinasi paskuti- niais metais. Suv. Valstijų valdžia nori sulaukyti besi- platinimą bulvių ligos šito- je šalyje. Europoje ji yra apsiereikšusi jau labai senai ir ten sunku jai kelią už- bėgti. Suv. Valst. Agrikul- tūros departamentas, 1912 m. uždėjo „embargo“ — už- draudė bulvių įvežimą į Ameriką iš tų šalių, kur bu- vo žinia, kad bulvės turi užsikrečiamą karpų ligą. Pirm šito uždraudimo, 1911 m., buvo atgabenta keli mi- lijonai bušelių tokių bulvių iš Europos ir šitų bulvių nemaža dalis pateko į piet- nę dalį Amerikos, neskai- tant jau Pennsilvanijos valstijos.

Suv. Valst. Agrikultūros departamento viršininkai pa- siėmė sau už uždutį už- drausti bulves sodinti ten, kur ta liga apsiereikšė: Pennsilvanijos valstijoje, kas norėjo sodinti bulves savo daržuose, turėjo gauti leidimą iš Washingtono, D. C., nuo Agrikultūros De- partmento. Ten gi, kur bulvės buvo pasodintos, o dabar surandama, kad yra apimtos karpų liga, daržai esti uždarami ir neleidžia- ma niekur tokių bulvių į ki- tur išvežti.

— Ar tokios bulvės yra pavojingos, ar gali kenkti žmogaus sveikatai? — aš jo paklausiau.

— Ne, sveikatai negali kenkti, jau vien dėlto, kad bulvių niekas valgiui nevar- toja tokioje formoje, kaip kad vartojama kitos daržo- vės, paveizdan: salotai, a-

gurkai, ridikai ir kitos pa- našios daržovės. Bulvės visuomet išverdamos, o jei- gu žalios sutarkuojamos, tai tarkainiai buna iškepami, ar verdami, dėlto ir nėra kenksmingos žmonių sveika- tai. Bet ne dėlto valdžia saugoja, idant bulvių karpų liga neprasiplatintų po A- meriką, t. y. kad nekenkti žmonių sveikatai, bet dėlto, kad ta liga naikina bulvių sveikata, mažina išnašumą, ir kuo ilgiau bulvės bus so- dinamos užkrėston liga že- mės, tuo mažesnis bus der- lius.

Pavyzdys karpuotos bulvės.

Monoma, kad bulvių kar- pos yra didžiaji pragaistinė- ga bulvėms liga. Paskuti- niais keliolika metų toji liga padarė didelių nuos- tolius Europoje, ypač Anglijoje ir Irlandijoje, kur bulvių sodinama daugiau, negu bent kur kitur. Iš te- rai daugiausiai bulvių bu- davo importuojama ir į Su- vienytas Valstijas, kur taip gi ta liga pradeda pliestis.

Parazitai, kurie sugadi- na ir naikina bulves, gyve- na grunte-žemėje, kur bul- vės yra sodinamos ir, kas blogiausiai, kad tuos para- zitus nieku būdu negalima išnaikinti. Jie žemėje už- silaiko keletą metų ir kad- ton vieton bulvių nesody- tum per šešis ar aštuonis metus, tai dar negalima už- tikrinti, kad visi parazitai iš ten pranyko. Jeigu bul- vės būtų sodinamos kas me- tai į tą pačią dirvą, kurioje randasi parazitai, tai kiek- vienus metus bulvių karpuo- tų skaitlius, būtų didesnis ir, pagaliau, našumas jų sumažėtų ant tiek, kad pa- sodinus bulves rudenop nei uždraudė bulvių įvežimą į Ameriką iš tų šalių, kur bu- vo žinia, kad bulvės turi užsikrečiamą karpų ligą. Pirm šito uždraudimo, 1911 m., buvo atgabenta keli mi- lijonai bušelių tokių bulvių iš Europos ir šitų bulvių nemaža dalis pateko į piet- nę dalį Amerikos, neskai- tant jau Pennsilvanijos valstijos.

Ligos apsiereikšimas.

Ligos apsiereikšimą gali- ma pažinti pagal mažą, minkštą spuogą, išaugantį iš bulvės, o ypačingai iš bul- vės akies, — ten kur pava- sarį turėtų bulvė išleisti die- gą. Tos karpas užauga kar- tais tokios didelės, kaip pa- ti bulvė. Kartais tokios karpas pradeda augti ant bulvės keliose vietose ir taip, kad pati bulvė pavir- sta į minkštą, kaip ir sama- nų gabalėlį. Kada da tik pradeda karpa dgti, ji bu- na šviesiai ruda; paskui spalva darosi tamsesnė ir, pagaliau, suvis pajuoduo- ja. Skaudžia ligos užgau- tos bulvės, supusta dar že- mėj bebudamos, pirm nu- nokimo. Mažiau ligos ap- imtosios, pradeda puti tik rusin ar kelnorėn supiltos ir pakenkia visai sveikoms bulvėms gulinčioms su jo- mis.

— Ar bulvių parazitai, kurie randasi žemėje, nepa- kenkia bulvės virkščių iš- augimui, — paklausiau aš p. King.

— Augimui bulvės stie- bui ir lapams, bei žydėjimui nelabai tekenkia, tik tokio stiebo šaknis jau negauna taip gerai plėtoties po žeme, nes parazitai pakenkia ša- knims; kartais ir pats stie- bas bei jo lapai išrodo neto- ki buinys, vienok tokis stie- bas peržydi, ir užmezga bulvių bumburėlius ant ša- knų. Todėl yra sunku pas- tebėti, kuris stiebas yra li- gos apimtas, ir kuris visiškai sveikas, patol, pakol pr- siartina laikas bulves imti nuo lauko. Apant bulvių, šie parazitai pakenkia kiau- luogėms ir karčiomisim žo- lėms ir tikrai dėlto, tur- but, taip ilgai pasilaiko dir- voje, kad apart bulvių para- zitai dar maitinasi ir ki- tais augmenimis.

Kaip atsiranda karpas?

Milioni akiai nematomų žiedelių susigrupuoja į vie- ną kruvą, iš ko pasidaro pa- vidalas lyg ir grybo, augan- čio ant medžio, kuris vė- liau sukieta į kietą pintį. Šitie neatskiriami vienas nuo antro žiedeliai, augda- mi ir dauginamiesi sudaro karpą, o dalis jų atsiskyrus- si nuo pačio augmens, t. y. nuo bulvės, pasilieka žemėje. Kuomet bulvė žemėje supusta, tai ant kart visas milijoninis gabalas žemėje pasilieka. Kitą pavasarį bulvės sėkla, įmesta į tokią vietą, kur tie parazitai ran- dasi, tuojaus buna užnuo- dyta. Tokios parazitinės pintis užsilieka žemėje per daugelį metų, pakol bedir- bant žemę ne išverčiama ant viršaus, ir pakol sausu- ma jų nesunaikina.

Kaip bulvių parazitai platinasi.

Karpų parazitai gali būti pernešami į neužkrėstą že- mę: 1) Pavasario metu, kuomet vanduo randasi ant paviršiaus inšalusios žemės, bėgdamas jis gali per- nešti parazitų žiedelius iš vienos vietos į kitą. 2) Žmo- nės ir gyvuliai, bevaikščio- dami iš vienos į vietą ant savo kojų gali pernešti tuos pavojingus žiedelius. 3) Su traušomis gali būti išvežami ir iškleidžiami parazitaiški kiaušinėliai, o ypačingai su molu gyvulių, kurie yra maitinami sugedusiomis nuo parazitų bulvėmis. 4) Iš- matoms šašlavoms, kuriose yra maišoma bulvių lupy- nos. 5) Su pačioms bulvių sėkloms galima žemę apvei- sti parazitais.

Ką reikia daryti?

— Kas galima daryti, kad daugiau neprasiplatin- tų tos ligos? Aš užklaui- sau.

— Kadangi buvo didelis pareikalavimas bulvių im- porto iš Europos, 1911 m. ir kadangi atvežtos iš kitur bulvės buvo po visą Ameri- ką plačiai paskleistos, taigi dabar būtų labai sunku su- sekti, kur tos ligos platina- si. Vienintėlis budas apsi- saugojimo nuo didesnio pra- siplatinimo tos ligos, tai su pažindinimas mūsų žmonių su tuomi reikalu kuonodug- niausiai. Tie, kurie bulvių sodinimu užsiima, pastebė- je, kad jų darže bulvės kar-

puotos auga iš pradžių švie- siai geltonos, paskui tam- sesnės spalvos, o vėliaus vi- sai pajuodusios, turi tuo- jaus pranešti savo apskri- čio, Agrikultūros skyriaus agentui, arba tiesiai parašy- ti laišką *Suvenytųjų Valstijų Agrikultūros Departmen- tui Washington, D. C.*

PASTABU PASTABOS

(Rašo Patriotas).

Ar suprasite šitą pasaką: „Kitą kartą gospadinė turėjo pamokyti Vištą. Ta Višta suprasdavo, ką jai gospadinė liepdavo daryti. Bet jei ką darydavo be pa- liepimo — tai visados iše- idavo šleivai arba kreivai.

„Vieną pavasarį gospadi- nės patupdė savo Vištą ant kiaušinių ir išvažiavo vie- šnagėn. Išvažiudama, pa- ėmė šmotą kreidos, apibrie- žė nedidelį ratą aplink Viš- tos lizdą ir įsakė Vištai: „Tu buk gera, Tika, kaip aš išvažiuosiu. Už to rato neišeik, nes prausi!

„Kur-kur-kur-kur... — sukrakėjo Višta, lyg pat- virtinimui to, ką ji suprato gospadinės įsakymą.

„Ir ji neišėjo už to rato, kurį jai gospadinė užbrie- žė. Užtai kada gospadinė su- grįžo iš viešnagės, tai jos Višta jau buvo pastipusi, ir visi kiaušiniai išėjo kliun- kiais...“

O kitą kartą buvo šitaip. Tulos Įstaigos atstovai važiavo į Washingtoną, kad pasimatytų su tula Komisi- ja Kongrese.

Vienas Lietuvis pakvietė kitą, — kvieslys buvo iš Newarko, o pakviestas — iš Baltimorės. Atvyko Washingtonan, — o čia tos Tulos Įstaigos Pirmininkas — pats su fraku, augšta blizgančia skrybėle, baltu bruslotu, „komilfo“, anot Francuzo — pažiūrėjo pa- žiūrėjęs į tautietį iš Balti- morės ir ima jam skaityti paskaitą, kad jam, vadinā- si Baltimoriškiui, reikia nu- siprausti, nusiskusti, reikia nektaižą išsiprotyti, rankas nusimazgoti ir tt. Balti- moriškis buvo nei šio nei to, kaip ir dešktai milijonų pa- dorių Amerikony, — tik bė- da, kad neturėjo frako su blizgančia „stove pipe“ skrybėle. Ar gal jo feisas nepasidabojo, — nesa, mat, tos Tulos Įstaigos Pirmi- ninkas ir į feisą žiuri. Jei nepatinka jam keno feisas, tai ir sako:

„Tave į muzėjų reikia nu- siųsti...“

IX. 12. 1919.

Lietuviai Amerikoje

KULPMONT, PA. Pirmo SLA. Apskričio kuopų ir narių atidžiai.

Gerbiamieji: — Kaip jau nekuriems žino- ma, kad I SLA. Apskričio susivažiavimas, kuris įvyko 31 d. rugpjūčio, 1919 m., Shenandoah, Pa., uždėjo ant manęs gana dideles ir svarbias pareigas, t. y., iš- rinko mane tojo Apskričio pirmininku.

Užimdamas tą taip svar- bią ir prakilnią Apskirtyje vietą, pasistengsiu vesti ir tvarkyti visus reikalus ku-

geriausiai, ant kiek man laikas ir spēkos pavelys. Bet žinote, gerbiameji, kad Apskričio pirmininkas, ar- ba koks-nors kitas asmuo, užimas kokį-nors tame Aps- kirtyje urėdą, be jūsų pri- tarimo, be jūsų pagalbos, nieko svarbaus nuveikti — padaryti negali.

Tai, turėdamas šitą min- tyje, aš atsišaukiu į Jus vi- sus, gerb. kuopos ir nariai, kad ateityje neatsidėtumėte vien ant Apskričio viršinini- kų, kaip kad ikišiol buvo, bet stotumėt visi bendrai prie darbo, nes tik sujung- tomis spēkomis dirbdami, mes galėsime daug ką nu- veikti, gyveniman įvykdin- ti.

Kuopos, kurios šio Aps- kričio rybose egzistuoja, o prie Apskričio, dėl kokių- nors priežasčių dar neprisi- dėjo, yra kviečiamos kuo- veikiausiai prisidėti. Taip pat kuopos, kurios už 1919 m. dar neužmokėjo į Aps- kričio išdą duoklių, po 10 centų nuo nario ant metų, meldžiame nevilkinančiai užsimokėti. Norėdami su- tverti naują kuopą, arba se- ną sudrutinti, taipgi kuop- pos knygas sutvarkyti arba reikalaudami kokių infor- macijų, visuomet kreipkitės prie šių Apskričio viršinini- kų:

Organ. A. Banišauskas, Box 43, Minersville, Pa. Pirmininkas J. D. Taunis, Box 376, Kulpmont, Pa.

CHICAGO, ILL. Iš moterų kuopos judėjimo.

Serėdį, 3 dieną rugsėjo, SLA. 208 kp. laikė savo mė- nesinį posėdį, kuriame apart SLA. reikalų buvo ap- tarta kiti labai svarbūs atei- čiai dalykai. Vienas iš tų dalykų, — tai organizavi- mas vaikų grupės, kurios svarbiausiu darbu žada už- siimti p-lė Staniulitė. Ji apsiima mokyti vaikus lie- tuviškų dainelių, žaishų ir lietuvių kalbos, kaip tai: skaitymo, rašymo ir tt. Dar bas yra nelengvas ir reika- lauja daug kantrybės, taipgi pasisventimo, vienok jis yra didžiai prakilus. Tie- sa buvo čia susitvėres pana- šūs būrelis, kurį iš vieno at- žvilgio galima labai pagrįsti, vienok iš kito — priešingai. Didžiausia jų klaida, tai mokinimas ir pratinimas mažų kudičių prie partviš- kumo, kurio reikėtų vengti, ant kiek galima.

Todėl 208 kp. pasižada kiek galint pagelbėti p-lei Staniulitei vesti taip prakilnų ir naudingą darbą, ne pažebojant ir neapkrikšti- jant jokia partija, tiktai grynai auklėti lietuvišką dvasią.

Vieta ir laikas mokinimo bus vėliaus paskelbta. Tuom kartu galima kreip- ties prie p-lės Staniulitės, 3418 Lowe ave., Chicago, Ill.

SLA. 208 kp. susirinki- mai atsiubina kas pirmą su- ribatą vakarą kiekvieno mė- nesio, Fellowship House, 831 W. 33rd Place, Chicago, Ill.

STAMFORD, CONN. Mažas būrelis Stamfordo lietuvių neatsilieka nuo ki- tų didesnių lietuviškų kolo- nių ir nenuilstančiai prisi- deda su našlės skatikėlių pagalbai savo Tėvynės ir savo nuvargintų brolių. Pa-

skutiniu laiku, po prakalbų gerb. Martaus, atsirado ge- pos valios žmonelių, kurie aukavo drapanų ir kitokių gyvenimo reikmenų pagelbė- jimui savo viengenių Lie- tuvoje. Dėl geresnio sutvar- kymo gelbėjimo, SLA. 168 kp. kviečia visuotiną susirinkimą ant 14 d. rugsė- jo, svetainėje ant 587 Main str. Susirinkimas prasidės 1 val. popietų. Kviečiam vi- sus vietinius ir aplinkinius lietuvių atsilankyt ant mi- nėto susirinkimo ir priside- ti žodžių ir darbu prie to prakilnaus darbo — gelbė- jimo savo nuvargintų vien- genčių.

Tam. Laukašius, 168 kp. sekretorius.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Atstatymo Ben- drovės N. Y. ir N. J. valst. Apskričio išvažiavimas atsi- buvo 31 d. rugp. Gindale gi- raitėje, Brooklyne. Žmonių dalyvavo suvirš 400. Diena nuo ryto nugąsdino, kad nie- kas negalės atsilankyti, vie- nok popietų oras nušvito, žmonių susirinko gana daug ir puikiai visi kalbė- josi apie Lietuvos Atstaty- mo Bendrovės reikalus, laukdami programo. L. A. B-vės, N. Y. ir N. J. Apskri- čio pirm. J. Trečiokas už- kvietė Lyros chorą pradėti programą, kuris gerb. Ere- mino vedamas sudainavo tris daineles: „Tėvynė Ma- no Lietuva“, „Tai Gražios Dienos“ ir Internacionalą. Publika ramiai dainų klau- sėsi. Po to gerb. J. O. Šir- vydas kalbėjo apie dabarti- nę politikos vienybę ir gana puikiai nupiešė apie Lietu- vos Atstatymo Bendrovės ryšius ir ką L. A. B-vė jau veikia. Toliau kalbėjo g. Trečiokas ir plačiai paaiš- kino, apipiešdamas L. A. B. reikalingumą, ekonominiam judėjimui.

Taip visas ramiai užsi- baigė. Publika, važiuada- ma namon kalbėjosi, kad ir daugiau tokių išvažiavimų Lietuvos Atstatymo Ben- drovės Apskritis surengtų, nes šis išvažiavimas buvo puikiais už visus kitus. J. V. B.

CHICAGO, ILL.

SLA. 36 kuopos susirin- kimas atsiubuvo nedėlioje, rugsėjo 7 d. Nors buvo gar- sintas ant 10:30 val. išryto, bet yra žinoma, kad lietu- viai visados padaro lietuviš- kai, ypač ši kartą, tai jau ir perdaug, — nes vietoje susi- rinkimą pradėti 10:30 val. išryto, kaip buvo garsinta, tai susirinkimas liko atver- tas tik 12:15 val. popietų. Apie 10:30 val. išryto jau matėsi burys jaunų vyrų ir moterų stovinčių pas sve- tainės duris. Svetainėje tuomet buvo kitos draugys- tės susirinkimas, todėl visi grįžo ten, kas ir iš kur bu- vo atėjęs.

Kuomet atidarė susirin- kimą — atėjo apie 25 na- riai; 36 kp. priklausio nema- žiau, kaip 150 narių. Ištik- ro gaila, kad iš 150 narių ateina susirinkiman vos 25 nariai. Kur kiti 125 buvo? Gal jie buvo atėję ir, radę kitos draugystės susirinki- mą, nuėjo namon ir dau- tų susirinkiman negrįžo.

Nors mažas narių skai- čius susirinko, bet susirin- kimas gana tvarkiai ir pa- sekmingai buvo vedamas.

Mat, kelios ypotos kaip no- ri, taip ir gana puikiai kuop- os dalykėlius tvarko, o di- džiuma miega, lyg tai neži- nojime ar, tinkamiau pasa- kius. tinginystėje. Dėlto di- džiuma turi sutikti su mažu mos narių nuomonėmis.

Tulas narys įneša suma- nymą, kad iš Centro Naš- laičių Fondo draugei Gri- nieinei išreikalauti pašalpos po \$10.00 į mėnesį, per še- šis mėnesius. Kitas duoda dar patįsmyą, kad vietoje \$10.00 į mėnesį, yra reika- linga jai mažiausia po \$5.00 į savaitę. Leidžiant per balsus liko nutarta pareika- lauti iš Centro Našlaičių Fondo, kad būtų jai moka- ma po \$5.00 į savaitę per šešis mėnesius.

Du mėnesių atgal, kuopa iš savo izdo poniai Grinie- nei buvo skyrusi \$19.00. Šiame susirinkime paskyrė \$25.00. Taigi išviso p. Gri- nienė iš 36 kuopos gaus ne- mažiau \$44.00 aukų.

Buvo pakeltas klausimas, ką daryti su tais nariais, kurie dar nėra užsimokėję ekstra duoklių, tai yra nuo doario. Tokių narių 36 kp. dar turi apie 60. Liko nutarta, kad kiekvienam skolingam nariui pasiųsti po registruotą laišką ir šiaip kviešti juos ant sekan- čio susirinkimo užsimokėti kaip ekstra, taip ir mėne- sine duoklę.

Šiaip 36 kp. gana gerai bujoja. Jeigu nariai, kurie miega, atbustų iš gilaus mie- go ir pradėtų krutėti, tai būtų labai gražu ir viskas eitųsi geroje tvarkoje.

Šioks-Toks.

PITTSTON, PA.

Rugpjūčio 28 d. į Wash- ingtoną tapo pasiūta, Se- natoriaus Lodge vardu, te- legramai nuo sekančių lie- tuvių organizacijų: 1) nuo SLA. Centro Kasieriaus T. Paukščio, 2) nuo SLA. 7- tos kuopos, 3) nuo TMD., 4) nuo Lietuvių parapijos. Telegramuose buvo išreikš- ta Senatoriui Lodge padėka už iškėlimą Lietuvos reika- lų S. V. Senate.

Rugsėjo 4 d. pobažnytinė je svetainėje atsiubuvo prakalbos. Kalbėjo kun. Lau- kaitis. Nors kun. Laukaitis nieko naujo apie Lietu- vos valstybę nepasakė, bet jo kalba buvo rimta, neuž- gaunanti. Mieris kun. Lau- kaitis atsilankymo į Ameri- ką yra parinkti aukų vėdi- mui propagandos, aiškinant lietuviams lenkų nedorybes užgrobtose Lietuvos dalyse. Amerikon kun. Laukaitį siuntė Žiburelio draugija. Apie Lietuvos valdžią kun. Laukaitis kalbėjo rimtai. Pasakojo, kad Lietuvos val- džia buvo išrinkta visų par- tijų ir visos partijos ją re- mia. Bet ypačingai ją re- mia Lietuvos liaudis. Aukų tapo surinkta \$275.00. Po kun. Laukaitio kalbos išėjo Česulis ir pasigyrė, jog už poros mėnesių jis išvažiuo- ja Lietuvon. Su kokiais mieriais jis žada keliauti Lietuvon, dalykas yra aiš- kus: vesti klerikalų propa- gandą, niekinti Lietuvos valdžią ir daryti tarpe Lie- tuvos valdžios ir lietuvių suirutės ir betvarkę. Nuo šitokių paukščių Lietuvos valdžia turėtų apsisaugoti.

Korespondentas.

**UŽSISAKYKITE
SLA. KALNDORIŲ
1920 METAMS.**

PAJESKOJIMAI

Pajieskau savo brolio Juozo Bruo-
žio, Vidgirių kaimo, Keturvalakių
gimn. Vilkauskio paviato, Suvalkų
gurb. Pirmiaus gyvena Newark,
N. J. paskui Pensilvanijoje; dabar
nežinau kur. Kas apie jį žino ar jis
pats meldžiu pranešti adresu:

KAZYS BRUOŽIS,
756 Atlantic St., Stamford, Conn.

REIKALAUJAME OPERATORIŲ

**MOTERISKŲ APRĖDALŲ IŠDIRBEJAS.
SVIESUS, CYSTAS, RUIMINGAS FABRIKAS**

Tegul tik tie atsišaukia, kurie yra pil-
nai patyrę, kaip vartoti šilkus, Akso-
mus ir pusvilnonius audeklius.
44 VAL. DARBO PER APSKRITUS METUS.
Subatoms tikslai pusė dienos.
Gera užmokestis su pridėjimu 25c. prie kiekvieno
uždribto dolario.
Kava duodama dovanai laike pietų.
Atsišaukit pas
LURIE CO., Inc., 10 W. 30TH St., NEW YORK, N. Y.

PRANESIMAS

The AMERICAN WOOLEN COMPANY praneša apie inkorporavimą
draugijos HOMESTEAD ASSOCIATION, Inc., Room 1111, 245 State Str.,
Boston, Mass.

TIKSLAS — TIKSLAS šios asociacijos yra pagerinti naminių darbininkų pa-
dėjimą American Woolen kompanijos, pagelbėti jiems ingyti SAVO NUOSA-
VIUS NAMUS.

BUDAS — Homestead Association, pasikalbėjusi su darbininkais, priėmė
planus dėl American Woolen kompanijoje dirbančių žmonių pastatymui pui-
kių parankių namų ir pastato tinkamoje vietoje arti prie dirbtuvių American
Woolen kompanijos. Šitos stubos statomos po 5, 6 ar daugiau kambarių, su
vėliausios mados intaisymais.

Tos stubos pardavinėjamos American Woolen kompanijos darbininkams,
už tą pačią dieną, kiek pastatymas KASTUOJA.

American Woolen komp. darbininkams pinigai paskolinami ant 4½% stu-
bų nupirkimui.

Pirma mokestis 5% reikia užmokėti stubas perkant, paskui galima mo-
kėti kas mėnesis tam tikromis ratomis nedaugiau, kaip paprasta namo renda.
Dalis mėnesinės mokesties apmoka NUOSIMČIUS, TAKSAS, INSUR-
ANCE ir dalį paskolos.

Mokėdamas tiek, kiek atsieitų „RENDOS PINIGAI“, savininkas atmo-
kės „mortgage“.

Homestead Association, Inc., priima ir „MORTGAGE“ ant 4½% ant ber-
taininių išmokėjimų ant atskirų namų, kurie nori nusipirkti iki 75% ant jų
nuosavybės, jeigu savininkas nori išmokėti mėnesinėmis ratomis, kaip kad žė-
miau nurodoma.

Suma Paskolos	Mėnesinis Atmokėjimas	Viso per Mėnesį
\$1000.....	\$6.50..... nuo	\$6.50 iki \$10.00
\$1001— 2000.....	7.50..... nuo	11.00 iki 15.00
2001— 3000.....	8.50..... nuo	16.00 iki 19.50
3001— 4000.....	9.50..... nuo	20.50 iki 24.00
4001— 5000.....	11.50..... nuo	26.50 iki 30.00

Homestead Association, Inc., priima tikslai „mortgage“, nieku būdu neve-
lina, kad „Mortgage“ būtų gražinama Homestead Association, Inc.

BUDAVOJIMUI PASKOYLA taipgi prailginama ant viršminėto „Mort-
gage“ pamato, dėl darbininkų American Woolen kompanijos, kurie norėtų
budavoti namus pagal savo norą.

LEGALISKUMAS — Kiekvienas dirbantis American Woolen Co. nuo Birže
lio 16, 1919 m., ir darbininkai apsidraudę kuopomis, paėmė gyvasties apsau-
gojimo paliudijimus nuo American Woolen Co. turi teisę naudotis šiomis
privilegijomis.

Homestead Association, Inc., skoli na tik tiems, kurie gyvena tose stubo-
se, ant kurių yra paskola užtraukiama.

American Woolen Company
Wm. M. Wood, President.

LINKSMA GIRDĖTI

Linksma yra mums pranešti visuomenei, kad LIE-
TUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVEI pui-
kia sekasi vartoti darbas liuosavimo Lietuvos ekonomiškai.

Vieton girtis su milijoniniais užsakymais arba su
daugumu atstovų pasiuntimų į Lietuvą, mes tik pasa-
kome ką veikiame, o pats mūsų nuveikti ir veikiami
darbai mumis pagirs. Nes nuopelnai randasi ne žo-
džiuose, bet darbuose.

LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDRO-
VĖS pamatuosną patiesta Lietuvos pramonė apimanti
šakas: — Importo, Exporto, Konstruktijos ir Industri-
jos.

1) Importo ir Exporto šaka netiktai įsteigta, sut-
varkyta, bet jau ir veikia iš New York'o. Įvairūs tavo-
rai ir maistas gabenama į Lietuvą laivais aprūpinimui
Lietuvos gyventojų. Šis eksporto skyrius patarnauja
ir Amerikos Lietuviams priimdami ir išpildydami
užsakymus ir persiudamas sušelpimo dovanas (drabu-
žius ir maistą) saviems Lietuvos. Jis patarnaus
ir Lietuvos gyventojams priimdami ir peržiūrėdamas
tą, ką jie tarės išsiuntimui, bei apmainymo prekių ar
išpardavimo svetur. Šį skyrių veda gerb. B. F. Mas-
tauskas. Norėdami susižinoti ir reikalaudami infor-
macijų šios šakos veikime adresuokite: Lithuanian
American Trading Co. Export Depart., 6 W. 48-th
Street, New York, N. Y.

2) Konstruktijos skyrius įsteigtas ir jau plačiai
išsileidęs į veikimą. Dėl išlavinto toj šakoj darbi-
ninkų ir priėmimo jų išpildymui užimtų kontraktų
statymo namų, dirbtuvių, bažnyčių etc. Lietuvoj;
savo veikimą, tolaikina, praktikuoja čia Amerikoje.
Liet. Amer. Pramonės Bendrovė prijungus Lietuvų
Statymo Bendrovę, apipirko plotus žemės už \$100,000-
00 mieste Akron, Ohio, vietoj, kur dabartiniam laike
didžiausiai biznis plėčiamas Amerikoje. Ten statoma po
kontraktais namai, prie kurių dirba vien lietuviai ir tai
L. A. Pramonės Bendrovės šerinkiniai. Jeigu bus suspėta
visus užimtus kontraktus statymui išpildyti iki persikė-
limui į Lietuvą, tai vertė čia Bendrovės pastatytų namų
sieks iki \$1,000,000 milijonų dolarių. Reikia pažymėti,
kad Bendrovė yra padariusi kontraktą ir statys ten jau
victos lietuviams bažnyčią. Išpardavus tuos lotus ir
namus, Bendrovė padarys nemažiau \$100,000.00 gryno
pelno. To skyriaus vedėjas yra p. S. Radavičius. No-
rėdami gauti šioj šakoj informacijų, adresuokite:—
Lithuanian American Trading Co., Konstruktion Dept.,
130 Wooster Ave., Akron Ohio.

3) Industrijos arba išdirbystės skyrius taipgi jau
įsteigtas ir jau Bendrovė yra prisijaušusi statyti dirb-
tuves išdirbimui linų ir vilnų Lietuvoje. Pradedant ža-
lia medžiaga, tai yra tik nukirptų vilnų iki puikiausiu
gelumbių; nuo nurautų linų iki puikiausio audeklo (per-
kelio) gatavų siuvimui. Kadangi medžiaga tai išdir-
bystei bus gaunama Lietuvoje, pertai ir pradėti veikimą,
invant iš praktiškos pusės, negalima kitur kaip tik
Lietuvoje. Todėl, kaip tik bus galima, Bendrovė tuoj
pradės ten savo veikimą, nes jau plėnai gatavi ir viskas
prijuosta: specialistus toj išdirbystėj turime, mašinos
užderiuotos. Vedėju to skyriaus yra p. C. J. Mek-
šras. Adresas susisėsimams ir informacijoms toj ša-
koj: Lithuanian American Trading Co., Industry Dept.,
806 W. 11-th St., Chester, Pa.

Betgi nereikia užmiršti, kad čion paminėti Lie-
tuvos Pramonės Bendrovės užimti darbai yra milžiniš-
ti. Reikalauja daug įėjų ir kapitalo. Tie darbai, su
laiku, atneš neapsakomai didelį naudą Lietuvai ir ge-
rą pelną turės pats lietuviai, šerinkiniai.

Iš šito kas viršui pranešta, Tamsta galite matyti,
kad darbas yra varomas ištikrųjų su dideliu pasisten-
gimu, užtai ir eina pasekmingai. Šale to Bendrovė yra
įsteigus keleta mažesnių biznių, kaip: agentūrą laiva-
korėjų, pihigų siuntimo, susisėsimu biurą su Lietuva
etc. Reikia žinoti, kad ir pelnas už įdėtus pinigus į še-
rus, daromas jau gana didelis. Ateinančiame L. A. P.
Bendrovės direktorių susirinkime bus jau tariama apie
išmokėjimą dividendų. O dividendai tikimasi bus dideli,
kurie gaus, turės kuo pasidžiaugti.

Todėl, kad tą greičiau atsiekus, reikia butinai tuo-
jaus sukelti nors vieną milijoną dolarių kapitalo išper-
kant visus Bendrovės šėrus.

Jeigu Tamsta neši ikišiol užsirašęs šios Bendrovės
šėrų, tai užsirašyk tuojaus nieko nelaukdamas. Jeigu
jau užsirašai, užsirašyk dar daugiau, kiek tik gali,
nes turi gerą progą išlaimėti ir išlaimėsi.

Atmink, kad prisidėdamas su savo dolariais, paім-
damas šėrų šios Bendrovės (1) pedėdi liuosuoti Lietu-
vą iš ekonomiškos vergijos, (2) darai praklinų ir gar-
bingą darbą ir (3) užtikrini pelną pats sau daug dides-
nį, negu kad tie pinigai būtų sudėti Bankose, iš kurių
svetintaučiai naudotusi.

Lietuvos Amerikos Pramonės Bendrovės šėrai par-
siduoda po \$10.00. Šėrų galima pirkti kiek norima.
Rašykite klausdami informacijų ir siųskite pinigus už
šėrus į Centralį Bendrovės ofisą šiuo adresu:

LITHUANIAN AMERICAN TRADING CO.,
112 North Greene Street, Baltimore, Md.

VISŲ LIETUVIŲ ATIDŽIAI!
Gavome iš Lietuvos lietuviškų vėlia-
vų pavyzdžius (sampelius), sulgy ku-
rių mes darome lietuviškas vėliavas
ir išdirbame nuo mažiausių iki di-
džiausių. Kainos pigios, darbas grei-
tas ir teisingumas užtikrintas.
Klausdami informacijų ir siųsdami
užsakymus rašykite:

**LIETUVOS ATSTATYMO
BENDROVĖS SKYRIUS,**
195 Adams St., Newark, N. J.
P. S. L. A. B-vės Newarko Sky-
riaus vedėjais yra: A. S. Trečiokas
ir A. A. Pempė.

kia važiuoti per Grand Ra-
pids. Per Chicagą reikia
važiuoti laivu ar gelžkelio
per Muskegon. Iš ten jau
netoli mūsų Banka, per ku-
rią darosi raštai. Priima
Liberty Bondsus. Drąsiai
galite važiuoti, nepralaimė-
sit. Arba rašykite, adresuo-
dami į:

AMERIKOS UKININKA
AMER. UKININAS
Box 96
Hart, Michigan.

FARMOS

Ar nori pagerinti savo bu-
vį? Tai dabar yra laikas,
kada uždribi daug. Atva-
žiuk ir gražių apielinkę, kur
puikūs javai auga, kur tru-
kis ateina į pat vidurį kai-
mo tris kartus į dieną. Ten
yra 36 Farmos ant pardavi-
mo, tarpe Lietuvių ukinin-
kų. Iš rytinių valstijų rei-

Bell Phone -- Dickinson 1198 W.
Dr. A. P. DAMBRAUCKAS
Priėmimo Valandos:
Nuo 10 išryto,
2-3 popietį ir
6-8 vakare.
PHILADELPHIA, PA.
1624 S. 4-TH ST.

MOTERS IR MERGINOS PALAUKITE

PRANESAM JUMIS, kad šiomis dienomis užbaigėme
daryti jums naudingą knygą: **KNYGA, VALGIŲ GA-
MINIMUI**, kurioje telpa keturi šimtai (400) geriausių
parinktų išmėgintų valgių. Sutaisyta gražiai, audeklu
apdaryta su auksuota antspauda ant viršaus. Išsira-
šykite šią knygą sau ir bukite pilnom virėjom.

Apart valgių čia rasite ir daugybę naudingų pa-
tarimų, reikalingų prie namų prižiūrėjimo. Nereiks
jums bėdavoti, kas reikia virti, pažiūrėsite į knygą ir
tuojaus visoki valgiai stovi prieš jumis, išaiškinta gra-
žiai kaip ką padaryti. Sutaupins jumis laiką, paleng-
vins gyvenimą. Nelaukite ilgai, pirkite dabar, pasi-
tarkite su kitoms ir kartu sau parsiisųskite!

Apdarytos kaina \$150; neapdarytos — \$1.25.

Rašykite taip:

„AMERIKOS LIETUVIS“

15 Millbury Street,

Worcester, Mass.

— DOVANAI —

IKI 30-TAI D. RUGP.-AUGUSTO MĖN.
Kas lig augščiau minėtai dienai užsirašys
dienraštį „LIETUVĄ“, arba atnaujins se-
ną prenumeratą (nors neišsibaigusią) ant
išties metų, gaus DOVANAI mūsų spau-
dos labai gražią knygą „Vėliavos Akyvaiz-
doje“ vertės \$1.00, kurios turinį perskai-
tęs niekuomet neužmirš ir bus kas drau-
gams papasakoti; arba puikų spalvuotą
\$1.00 vertės Lietuvos Respublikos Žemlapį,
kurio kopiją prezidentas Wilsonas išsivežė
Paryžiaus Taikos Konferencijon.
Prenumeratą ir orderį dovanoms siųskite

„L I E T U V A“ DAILY

3253 S. Morgan Str., Chicago, Ill.

NAUJAS DIENRAŠTIS

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ ištarnavusi
visuomenei 34 metus savaitraščiu, trumpoje
ateityje pradės išleidinėti **DIENRAŠČIU**. Ta-
po sutverta idėnraščio leidimui bendrovė su ka-
pitalu \$75,000.00. Dienraščio bendrovės šėras
\$10.00. Pirkti gali kiekvienas. Geriausias
pinigų investentas nusiperkant dienraščio
„VIENYBĖ“ šėrų. Prenumerata kol dienraš-
tis pradės išleidinėti palieka ta patį — \$2.50
metams. Kitose šalyse metams \$3.50. Nelauk,
užsirašyk šiandien. Vėliaus bus prenumerata
pakelta. Siųsdami pinigus už prenumeratą ar-
ba dienraščio šėrus, adresuokite:

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

120—124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Bevo
THE BEVERAGE

Per visą metų minkštas gėralas.

**VADOVYSTĖ, KARTĄ ISTEIGTA, YRA SUSTIPRIN-
TA IR PATVIRTINTA JO PASEKĖJŲ IR PAMĖG-
DZIOTOJŲ. BEVO'S VADOVYSTĖ YRA APSAUKTA
TOKIU DIDELIU SKAITLIUMI PASEKĖJŲ, KOKIO
DAR JOKIS VADOVAS NETURĖJO.**

Parduodama visur. Šeimynas aprūpina grosernin-
kai, aptiekininkai ir pardavėjai. Atsilankiusieji yra
širdingai kviečiami apžiūrėti mūsų darbavietę.

**ST. LOUIS
ANHEUSER-BUSCH**

Kuogreičiau pasiūsit maisto savo giminėms užjūryje tuogreičiau nuraminsit jų badavimą

Jūsų broliai ir sesers nori valgyti, bet negauna! Jiems reikalinga drabužiai, bet tai neturi!

Jūs turit jiems pagelbėti, nes kitaip jie tures žūtį iš bado!

GELEŽINKELIŲ SUSINEŠIMAS EUROPOJE DABAR DAR NĖRA SUSITVARKĖS, TODEL JEI JŲS NENORIT,
KAD JUSŲ GIMINĖS BADAUTŲ,

Tuojaus pasiūskit jiems maisto!

Mes, The American European Distributing Co. Inc.

176 Avenue B, kampas 11-tos gatvės New York City, N. Y.

Išsiųsim maistą ir drabužius jūsų giminėms, nepaisant kur jie gyventų.

Jūsų pinigai bus pilnai apsaugoti!

Mūsų Kompanija yra įsteigta ant tvirtų pamatų. Kuomet jūs paduosit mums užsakymą, gausit nuo mūsų oficialų garantiją. Jei kartais delei kokių nors priežasčių nebutų galima surasti jūsų giminių užjūryje

PINIGAI JUMS BUS SUGRAŽINTI

Kaipo delei saugaus persiuntimo, mes pranešam, jog

KIEKVIENAS PAKELIS BUS APSAUGOTAS

Atsitikus gaisrui, vagystei, išplėšimui ar kitai kokiai nelaimei, mes turime susinešimus su viena iš didžiausių ir stipriausių Insurance kompanijų.

SEKAMI LAISKAI

kuriuos mes aplaikėme nuo American Commission, tautiškojo komiteto Paryžiuje, parodo kokiais pamatais mes gvarantuojam, jog išsiųstas pakelis pasieks jūsų gimines:

„Atsakydamas į Jūsų laišką iš Rugpjūčio 27 d., noriu jums pranešti, jog visi pirkiniai siunčiami Lenkijon yra po priežiūros Lenkų oficerių Dancige. Taip vadinamas Lenkų Biuras dėl reikmenų supirkimo. Tai yra oficialis pranešimas, kurį gavom iš savo valdžios.

Taipgi Lenkų valdžios pasirizimu yra praplėsti kiekvieną galimą kooperaciją, dirbančią badaujančių žmonių pagalbai.”

Sekamas telegramas yra gauta nuo Lietuvos oficialo Washington:

AMERICAN EUROPEAN DISTRIBUTING CO.
33 ESSEX ST. NEW YORK
YES! ALL KINDS SUPPLIES CAN NOW BE SAFELY SENT TO INTERIOR
BY AIRMAIL TRANSPORTATION IN LITHUANIA WELL ORGANIZED
VINIK
American European Distributing Co.,
33 Essex St., New York City.
"Taip, visokie reikmenys dabar galima pasiųsti Lietuvon,
kurios vidutinė transportacija yra gerai suorganizuota."
VINIK."

TAD NĖRA REIKALO NORETI GERESNIU PRIRODYMU, JOG MAISTAS IR DRABUŽIAI PASIEKS JŲS GIMINĖS UŽJURYJE.

MUSŲ ATSTOVAI TUOJAUS VAŽIUOS EUROPON, KAD PRIŽIURĖJUS PASIŲSTUS PAKELIUS JŲS BADAUJANTIEMS GIMINĖMS. JIE TURĖS SUSINEŠIMUS SU DIDELIAIS VISŲ ŠALIŲ OFICIALAIS, KAD GALIMA BUTŲ GVARANTUOTI, JOG JŲS SIUNČINIAI PASIEKS VIETĄ BE ATIDĖLIJŲ.

GVARANTIJA NUO LENKU VALDŽIOS.

Vietinis Lenkų Generalis Konsulatas užtikrina, kad Lenkų valdžia yra labai užganėdinta, jog maistas ir drabužiai bus siunčiami Lenkijon. Jis taip užtikrina mus, kad Lenkų valdžia suteiks mums pagalbą visose galimybėse persiuntimui siuntinių badaujančioms jūsų giminėms.

Mes jau turim paruošę maisto pakelius dėl važmos ir gvarantuotus per AUSTIN NICHOLS AND CO., didžiausio pasaulyje groserio.

Mes siunčiam maistą LENKIJON, LIETUVON, GALICIJON, RUMUNIJON, VOKIETIJON, AUSTRIJON, ČECHOSLOVAKIJON, SUOMIJON, ESTONIJON IR KURLANDIJON. Mes turim paruošę pakelius už \$25.00 ir \$50.00 įimant visas persiuntimo ir apsaugos lėšas.

Intalpa \$25.00 pakelio:

12 svarų ruginių miltų	2 šmotai prausiamosi muilo
3 svarai ryžių	2 didelės blėšinės koko.
2 svarai kruopų	1/2 blėšinės saldaus čokolado
3 svarai farina	2 didelės blėšinės rukytos silkės
5 svarai cukraus	3 didelės blėšinės sardinkų
1 svaras kavos	4 1/2 svaro sudytos jautienos
1 svaras arbatos	21 svaras gerų taukų
2 uncijos juodų pipirų	3 didelės blėšinės lašinių ir pupų
6 šmotai skalbiamo muilo (10 uncių blėšinė mielių kiekvienas)	

Toks pat pakelis Suomijon, Estonijon ir Kurlandijon — \$1.50 ekstra.

Augščiau minimus pinigus užmokėjus padengia visus persiuntimo ir apsaugos kaštus, taip kad jūsų giminės užjūryje nereikės nieko damokėti.

MES TAIPGI SIUNČIAM IR APRENGALUS

Jei jūs norite savo giminėms užjūryje pasiųsti kokius nors drabužius, tai atneškit juos pas mus 33 Essex str., New York City, o mes juos supakuosim ir užtikrinančiai išsiųsim. Jei jūs gyvenat kokiam kitate mieste, tai galite kreiptis prie by vieno mūsų žemiaus nurodyto skyriaus arba rašyti į vyriausįjį mūsų biurą 33 Essex str., New York City.

Intalpa \$50.00 pakelio:

24 svarai ruginių miltų	5 blėšinės salotų liejaus (1 sv. kiekvienas)
5 svarai ryžių	4 didelės blėšinės koko
5 svarai kruopų	1 blėšinė saldaus čokolado
5 svarai farina	4 didelės blėšinės rukytos silkės
10 svarų cukraus	6 didelės blėšinės sardinkų
2 svarai kavos	9 svarai rukytos jautienos
1 svaras arbatos	42 svarai taukų
2 uncijos juodų pipirų	10 uncių blėšinė mielių ir pupų
12 šmotų skalbiamo muilo (10 uncių blėšinė mielių kiekvienas)	3 blėšinės mielių
4 šmotai prausiamosi muilo	

Toks pat pakelis Suomijon, Estonijon ir Kurlandijon — \$2.50 ekstra.

KUPONAS:

Aš inведу \$..... del pakelio(lių), kuris turi but pasiūstas:
Vardas
Adresas
Miestas ar miestelis
Provincija
Salis

SIUNČIAMA PER

Vardas
Adresas
Miestas ir Valstija

Gavę jūsų užsakymo kuponą su pinigais siųstais čekiu, money orderiu ar pinigais, tuojaus mes jums prisiųsim mūsų oficialę kvitą.

MUSU SKYRIAI:

1) 33 ESSEX STR., NEW YORK CITY	2) 1946 SECOND AVE., NEW YORK CITY	3) 235 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.
4. 176 Avenue B, kampas 11-tos gatvės, New York City, N. Y.		
5) 266 MONROE STR., PASSAIC, N. J.	6) 71 EVERETT AVE., CHELSEA, MASS.	7) 458 ST. LAWRENCE BLVD., MONTREAL, CANADA

Užsakymai laiškais ir čekiais turi buti adresuojama mūsų vyriausiam biurui, 116 Nassau str., New York City.

Iškirpt žemiaus telpama kuponą ir pasiųsk mums pridėdamas pinigus o viskas bus tinkamai išpildyta.

American European Distributing Company, Inc.,

IŠSIUNTIMO IR PRIĖMIMO DEPT.,
33 ESSEX STR., NEW YORK CTY
Telefonas, Orchard 9928

VYRIAUSIAS OFISAS
116 NASSAU STR., NEW YORK CITY
Telefonas Beekman 2862-2863

Mūsų Atsakomybė yra po Surety Bond su
NEW AMSTERDAM SURETY CO.
New York, N. Y.

Mūsų Rekomendacija:
CHATHAM PHOENIX NATIONAL BANK, EAST SIDE SKYR.
New York, N. Y.